

INTERDISCIPLINARNI SIMPOZIJ

STVARI KOJE NISMO SMJELI REĆI

...o seksualnosti

27.2.-1.3.2020.

FILOZOFSKI FAKULTET OSIJEK

IMPRESSUM

NAKLADNIK:

STUDENTSKI ZBOR FILOZOFSKOG FAKULTETA OSIJEK

ZA NAKLADNIKA:

KATARINA EŠEGOVIĆ

ORGANIZACIJSKO-PROGRAMSKI ODBOR:

KATARINA EŠEGOVIĆ

SARA GRBEŠIĆ

KARLA IŽAKOVIĆ

VERONIKA KIRIN

MAGDALENA LONČARIĆ

TENA VINKOVIĆ

LEKTURA:

KATARINA EŠEGOVIĆ

SARA GRBEŠIĆ

VERONIKA KIRIN

MAGDALENA LONČARIĆ

TENA VINKOVIĆ

NASLOVNICA I DIZAJN:

ENA VLADIKA

KONTAKT:

STVARI KOJE NISMO SMJELI REĆI

SKNSR2020

SIMPOZIJ.SKNSR@GMAIL.COM

STVARI KOJE NISMO SMJELI REĆI... O SEKSUALNOSTI

OSIJEK, TRAVANJ 2020.

I. BROJ

KNJIŽICA SAŽETAKA IZLAZI JEDNOM GODIŠNJE NAKON ODRŽAVANJA INTERDISCIPLINARNOG SIMPOZIJA.

SADRŽAJ:

PROGRAM

IZLAGANJA

Skrivena strana holokausta – progoni homoseksualaca u nacističkoj Njemačkoj

Homoseksualnost i pederastija u antičkoj Grčkoj kroz prikaz Platonove Gozbe

Rano stupanje u spolne odnose: promjene u seksualnosti mladih u Hrvatskoj od generacije 1991. do 2001.

Sultani i njihovi haremi

Kontracepcija i pobačaj u srednjem vijeku

Otvorimo tabu tebu – seksualni život osječkih studenata

Muška prostitucija i transvestitizam u srednjem vijeku: studija slučaja J. Rykenera

Spolno sazrijevanje – razotkriven misterij usklađenosti na tjelesnoj i mentalnoj razini

Kratka povijest ženske histerije

Upoznali smo se na Tinderu

Lebensborn – tajna nacistička organizacija stvaranja arijevske rase

Kaže ne, samo fina pravi se?

Supruge i ljubavnice Josipa Broza Tita

Pornografija kao suvremena ovisnost

Prostitucija i seksualna ekonomija industrijskog društva kasnog 19. i ranog 20. st.

Muško, žensko, ili...?

Bolje spriječiti nego liječiti – spolno prenosive bolesti i zaštita spolnog i reproduktivnog zdravlja

Seksualnost – moć prava

Kako su se štitili naši „stari“ – povijest ženske kontracepcije

Pedofilija i seksualnost zlostavljanje djece

Nezdravi odnosi u književnosti za mlade

Hiperseksualnosti – kada od viška „boli glava“

Prihvaćenost silovanja u supkulturnim medijima

Prodaju li grudi robu?

(Ne)značajnost spolnog odgoja

Odgoj za odgovorno seksualno ponašanje mladih

Prekinutim snošajem ne može se zatrudnjati?

Seksting – koje rizike i mogućnosti pruža ljudima u različitim životnim razdobljima

Seksualnost oko svijeta i što sve utječe na nju?

Postoji li biološki idealno vrijeme za trudnoću?

Peder, homoseksualac ili gej: stavovi LGBT zajednice o izrazima koji se koriste za opisivanje njezinih pripadnika

Zašto protiv svoje volje kad je dolje bolje?

Kako su LGBTQ osobe prikazane u medijima?

Što je? Kako do njega? Zašto ga muškarci lakše postižu nego žene? - ORGAZAM

Slikovnice „Moja dugina obitelj“ i roditeljstvo LGBTI osoba u Hrvatskoj

Turistička šetnja: Tragom najstarijeg zanata u Tvrđi

LIKOVNI RADOVI

Tijana Pavić (Novi Sad) – Dubine

Marija Nikolić (Beograd/Milano) – Superfriends

– Smem li da zavirim

– Pričam sa tobom

– On

– Glvodrž

– Funk the police

Josipa Marijanović (Osijek) – Bez naslova

Ena Vladika (Osijek) – Kolijevka civilizacije

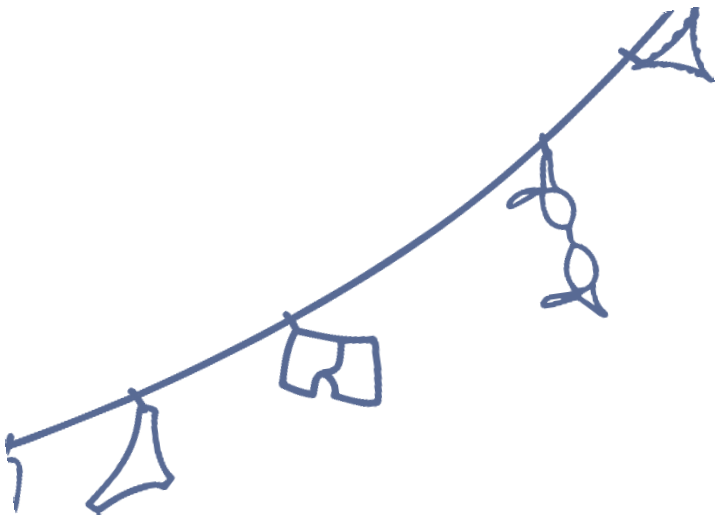
– Bez naslova

– Sladoled

Ana-Marija Dmitrović (Osijek) – Njegovo naručje

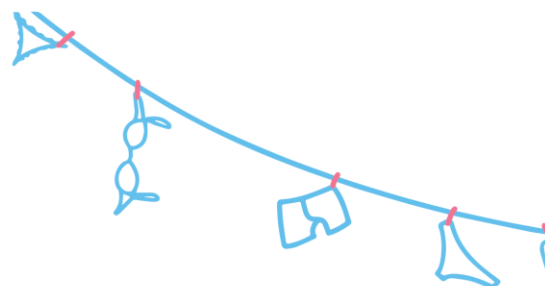
Dora Kralik (Osijek) – Mandala

ZAHVALE

program

INTERDISCIPLINARNI SIMPOZIJ
STVARI KOJE NISMO SMJELI REĆI
...o seksualnosti

27.2.2020., ČETVRTAK

prostorija	53	54
13:00	Skrivena strana holokausta- progoni homoseksualaca u nacističkoj Njemačkoj Josipa Matić	Homoseksualnost i pederastija u antičkoj Grčkoj kroz prikaz Platonove Gozbe Tea Grgurić
13:35	Rano stupanje u spolne odnose: promjene u seksualnosti mladih u Hrvatskoj od generacije 1991. do 2001. Katja Nadine Passeri	Sultani i njihovi haremi Filip Šlingar
13:55	Kontracepcija i pobačaj u srednjem vijeku Petra Sršić	Otvorimo tabu temu – seksualni život osječkih studenata Komesarović, Štelcar i Tomšek
14:15	Muška prostitucija i transvestitizam u srednjem vijeku: studija slučaja Johna Rykenera Petra Kolesarić	Spolno sazrijevanje - razotkriven misterij usklađenosti na tjelesnoj i mentalnoj razini Marija Olujić
14:35	Kratka povijest ženske histerije Marta Keglević	Upoznali smo se na Tinderu Martina Nikolić
14:55-15:25	Druženje @chill zona (Svečana dvorana)	
15:30	Lebensborn-tajna nacistička organizacija stvaranja arijevske rase Luka Vrbančić	Kaže ne, samo fina pravi se? Valentina Ageljić i Katarina Jakubec

	53	54
15:50	Supruge i ljubavnice Josipa Broza Tita Petar Rudić	Pornografija kao suvremena ovisnost Jasmin Prišč
16:15-16:55	Prostitucija i seksualna ekonomija industrijskog društva kasnog 19. i ranog 20. stoljeća Luka Pejić, gostujuće predavanje Svečana dvorana	
17:00-17:45	Korištenje i budućnost seksualnih igračaka kao vrsta spolno odgovornog ponašanja Marina Krleža, LELO HexCondom Svečana dvorana	
17:45-18:15	Druženje @chill zona (Svečana dvorana)	
18:30	izložba (The Kavana) Županijska ulica 2	

OTKAZANO

28.2.2020., PETAK

prostorija	53	54
13:30	Muško, žensko, ili ...? Ana Kurtović	
14:00	Bolje spriječiti, nego liječiti - spolno prenosive bolesti i zaštita spolnog i reproduktivnog zdravlja Dea Sabo i Petra Raguž	Seksualnost - moć prava Kristina Lovrenović

INTERDISCIPLINARNI SIMPOZIJ
STVARI KOJE NISMO SMJELI REĆI
...o seksualnosti

	53	54
14:20	Kako su se štitili naši „stari“ - povijest ženske kontracepcije Sonja Erceg	Pedofilija i seksualno zlostavljanje djece Sonja Štark i Ivana Jozinović
14:40	Druženje @chill zona (Svečana dvorana)	
15:10	Nezdрави odnosi u književnosti za mlade Karla Špiranec	Hiperseksualnost – kada od viška „boli glava“ Dora Vuković
15:30		Prihvaćenost silovanja u supkulturnim medijima Patrik Pokupić i Nera Martinović
15:50	Prodaju li grudi robu? Dragica Treursić Uljarić	(Ne)značajnost spolnog odgoja Karla Kuzmanović

Svečana dvorana	
16:10-16:45	Odgoj za odgovorno seksualno ponašanje mladih Goran Livazović, gostujuće
17:00-18:00	Druženje @chill zona Prekinutim snošajem ne može se zatrudnjeti? – ginekologinje razbijaju mitove o spolnom zdravlju Mirta Kadivnik i Iva Milić Vranješ, gostujuće

29.2.2020., SUBOTA

9:30	Seksting - koje rizike i koje mogućnosti pruža ljudima u različitim životnim razdobljima Daniela Šincek (Svečana dvorana)
------	--

prostorija	53	54
10:00 	Seksualnost oko svijeta i što sve utječe na nju? – pregled nekih spoznaja o djelovanju različitih faktora na seksualni razvoj i funkcioniranje u različitim kulturama Tea Žagar	Postoji li biološki idealno vrijeme za trudnoću? Valentina Grnja i Lorena Grnja
10:20	Peder, homoseksualac ili gej: stavovi LGBT zajednice prema izrazima koji se koriste za opisivanje njenih pripadnika Dora Kunović i Petra Vinski	Zašto protiv svoje volje kad je dolje bolje - Mitovi o masturbaciji u koje smo vjerovali Mario Zulić
10:40	Kako su LGBTQ osobe prikazane u medijima? Danijela Mađarac	Što je? Kako do njega? Zašto ga muškarci lakše postižu nego žene? – ORGAZAM Kristina Rajski

Svečana dvorana	
11:00-11:30	Druženje @chill zona
11:35	Slikovnice „Moja dugina obitelj“ i roditeljstvo LGBTI osoba u Hrvatskoj Daniel Martinović, Ivo Šegota i Mladen Kožić, Dugine obitelji

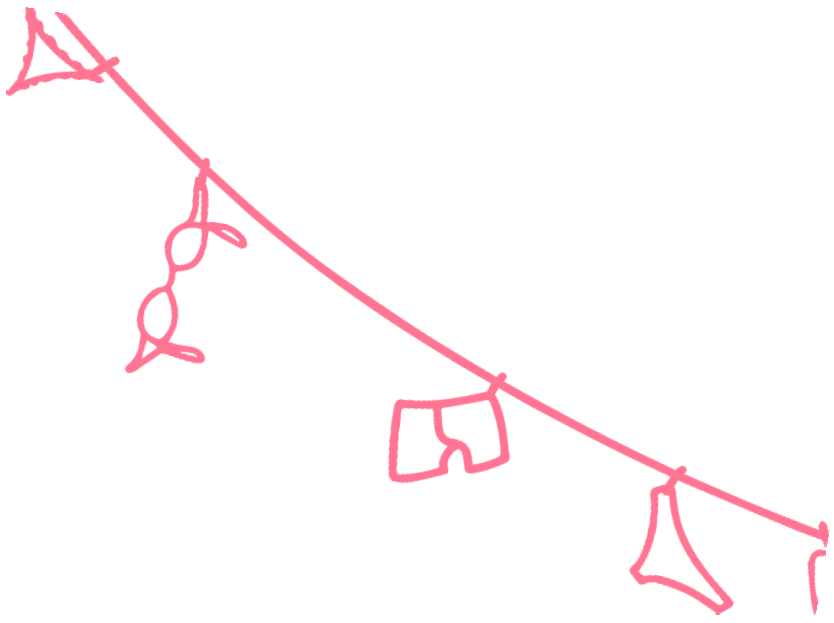
Svečana dvorana	
12:45-13:30	Chemsex Filippo Maria Nimbi
14:00-15:00	ručak
20:00	druženje (Caffe bar College) Stjepana Radića 22a

OTKAZANO

1.3. 2020., NEDJELJA

11h	Turistička šetnja: Tragom najstarijeg zanata u Tvrđi Miroslav Kujundžić
-----	---

izlaganja

Skrivena strana holokausta –

progoni homoseksualaca u nacističkoj Njemačkoj

Josipa Matić

Zovem se Josipa Matić. Studentica sam 2. godine diplomskog studija hrvatskog jezika i književnosti i povijesti. Aktivna sam članica ISHA-e Osijek, udruge studenata povijesti. Do sada nisam imala priliku izlagati na domaćem terenu i zato mi je velika želja biti dijelom vašeg i našeg simpozija. Osobito me zanimaju društveno marginalizirane skupine i njihove teme. Izlagala sam već na jednoj studentskoj konferenciji u Zagrebu na temu Migracija.

S usponom nacizma dolazi nepovoljno vrijeme za mnoge društveno manjinske skupine. Jedna od tih društvenih skupina, koja se smatrala asocijalnom i neuklopljivom u društvo, bili su i homoseksualci. U skladu s nacističkom biopolitikom proširenja arijevske rase, sve grupe koje se nisu uklapale u taj koncept morale su biti uklonjene. Iako se u prvi plan stavljaju najbrojnije žrtve – židovske - ne treba smetnuti s uma i ostale društvene grupe kao što su Romi, duševni bolesnici, invalidi i, dakako, pripadnici LGBT zajednice. Homoseksualne veze sablažnjavale su i grozile naciste. Iako psiholozi nisu bili složni u detektiranju uzroka homoerotskih veza, prvi ešaloni nacističke stranke smatrali su ih ozbiljnom prijetnjom. Progon homoseksualnih odnosa bio je nužan u čuvanju domovine. Krajnji cilj bio je stvaranje jedinstvenog njemačkog *Volka*. Uloga *Volka* bila je očuvati sve ono što se smatralo germanskim. Ideja o očuvanju rase morala se učvrstiti i zakonima, tzv. *Paragrafom 175*, koji je omogućio zakonski progon i eliminaciju svih *gay* osoba. Prije početka pravih progona zatvoreni su *gay* barovi i ukidani su svi časopisi za koje bi se sumnjalo da promiču slobodu svih homoseksualnih skupina. Nakon što su zatvarana sva javna mjesta, homoseksualce se moglo lakše stjerati u kut, tj. progoniti i zatvarati bez prethodne najave ili bez ikakvih dokaza. Odnos trajnog nepovjerenja nacisti su imali i prema lezbijkama koje su kao i homoseksualci bile slane u koncentracijske logore. U početku su ipak imale donekle normalan život. Razlog je to što su nacisti smatrali da žene nisu primarno iskvarene svojom seksualnošću. Lezbijke nisu bile smetnje javnom moralu jer nisu bile toliko prisutne u javnosti. Nacisti nisu imali ciljanu politiku progona lezbijki. Usprkos tome, mnoge lezbijke bile su uhvaćene zahvaljujući dojavljivanju svojih dojučerašnjih susjeda. U zaključku ovoga sažetka možemo utvrditi da je politika progona

i eksterminacija „nepoćudnih“ bila službena politika nacističke Njemačke. Kako kod homoseksualaca tako i kod ostalih pripadnika LGBT skupina. Mnogi od njih skončavali su u nacističkim logorima smrti.

Ključne riječi: *politika uništenja, koncentracijski logori, Paragraf 175, sterilizacija, ružičasti trokut*

Homoseksualnost i pederastija u antičkoj Grčkoj

kroz prikaz Platonove Gozbe

Tea Grgurić

Studentica sam prve godine diplomskog studija engleskog jezika i književnosti i filozofije na Filozofskom fakultetu u Osijeku. Godine 2015. upisala sam preddiplomski studij, a 2019. diplomski studij filozofije (nastavnički smjer) i diplomski studij engleskog jezika i književnosti (prevoditeljski smjer). Akademske godine 2018./2019. bila sam član nadzornog odbora Udruge studenata filozofije Osijek. Područje mojega istraživanja i interesa obuhvaća hrvatsku i anglofonu književnost 19. stoljeća i u razdoblju između dva svjetska rata, antičku filozofiju te bioetiku.

Simpozij ili *Gozba* djelo je koje pripada zreloj stvaralačkoj fazi antičkog filozofa Platona, a vrijeme nastanka procjenjuje se između 385. i 370. godine pr. Kr. U ovom djelu Platon osim generalnih ideja o ljubavi i ljepoti, odnosno umjetnosti, iznosi i svoja stajališta o homoseksualnosti i pederastiji. Potonju smatra i više nego prihvatljivom, pa ju naziva i najuzvišenijim oblikom ljubavi. Pederastija je u doba pisanja ovoga djela smatrana uobičajenom praksom, prvi prikazi pederastije sežu još tristo godina ranije, a izrazi *erastes* i *eromeno* označuju dvije pederastijske uloge, zrelog muškarca i dječaka adolescenta. U ovo doba antičke Grčke, odnosno Atene ni pederastija ni homoseksualnost nisu zakonom zabranjene, međutim bračna zajednica između dvaju osoba istoga spola nije zakonom omogućena, pa tako pederastijski odnosi traju uglavnom dok se jedan od dvojice uključenih ne oženi. Važno je napomenuti da su dječaci sami birali svoje partnere (za razliku od djevojčica koje su također u adolescentskoj dobi stupale u brak), kao i da su takvi odnosi imali i svoju obrazovnu ulogu. Štoviše, očevi dječaka su otvoreno priželjkivali imućnije i obrazovane partnere svojim sinovima, a ni prostitucija adolescenata nije bila rijetkost niti je bila protuzakonita. Ovo izlaganje sadržavat će kratki povijesni pregled homoseksualnosti i pederastije u Ateni, njihovu zakonsku i društvenu ulogu te pojašnjenje takvih odnosa kroz Platonovo djelo *Gozba* koje osim što je izuzetno važno filozofsko djelo, vjerno prikazuje svakodnevicu atenskih muškaraca.

Ključne riječi: *pederastija, antička Grčka, Platon*

Rano stupanje u spolne odnose:

promjene u seksualnosti mladih u Hrvatskoj od generacije 1991. do 2001.

Katja Nadine Passeri

Moje ime je Katja Nadine Passeri i dolazim iz jedne općine u okolici Opatije. Studentica sam dvopredmetnog diplomskog studija povijesti i njemačkog jezika i književnosti na Filozofskom fakultetu u Rijeci te se trenutno nalazim na apsolventskoj godini i završavam svoj diplomski rad u kojem istražujem i prikazujem jezične razlike na bazi leksema između njemačkog standardnog jezika u Njemačkoj i u Švicarskoj. Po tome možete zaključiti da sam veliki ljubitelj lingvistike (uglavnom kognitivne i psiholingvistike) te naprosto uživam u širenju svojih spoznaja o jezicima. Osim što sam multilingualno odrasla te sam oduvijek okružena s najmanje tri različita jezika, neizostavno je spomenuti i moju strast prema psihologiji koja je usko povezana s lingvistikom. U slobodno vrijeme bavim se sportom, vrlo sam komunikativna te uživam biti u dobrom društvu, a i putovanja su neizostavni dio mog života.

Seksualnost kod mladih vrlo je diskutabilna, ali u današnje vrijeme jedna od najaktivnijih tema koje se dotiču specijalizirani doktori, pedagozi, filozofi, povjesničari i mnogi drugi. U posljednja četiri desetljeća provedena su brojna istraživanja na temu ranog stupanja mladih u seksualne odnose. Stoga ću upravo kao prvi dio svog istraživačkog rada iskoristiti rezultate svoje ankete naslovljene „*Promjene kod seksualnosti mladih*“ i dati detaljan uvid u raspon godina ulaska mladih u spolni odnos. Pokušat ću, također, rezultate istraživanja predstaviti i analizirati u kontekstualnom okviru u kojima su nastali te ih usporediti sa sličnim istraživanjem koje su proveli Aleksandar Štulhofer i suradnici 1972. godine.

Neosporno je govoriti o tome da je upravo ova tema aktualna i kod mladih ljudi te da je potrebno otvoreno govoriti o njoj. Stoga će me sljedeća pitanja voditi kroz ovaj rad: koliko je ova tema i postupak mladih ljudi prihvatljiv u društvu u određenom kontekstu? Koji faktori utječu na odluku mladih da prakticiraju spolni odnos u određenoj životnoj dobi? U kojoj je mjeri vjera ta koja definira seksualno ponašanje? Kako mladi gledaju na pojedine aspekte unutar okvira seksualnosti i stupanja u seksualni odnos referirajući se na homoseksualne i biseksualne osobe? Ovu sam temu prvenstveno izabrala za svoj istraživački rad kako bih prikazala i argumentirala interval razmišljanja, stavove, mišljenja i seksualne promjene unutar jednog desetljeća. Isto tako, cilj je ovog rada napraviti usporedbu rezultata dobivenih 1972. godine i mojih rezultata, prikazati razlike i sličnosti te iznijeti adekvatne zaključke. Vođena

ovim faktorima dat ću kratki povijesni prikaz promjena seksualnosti mladih u drugoj polovici 20. i na početku 21. stoljeća.

Ključne riječi: *seksualnost, mladi, Hrvatska*

Sultani i njihovi haremi

Filip Šlingar

Moje ime je Filip Šlingar, dolazim iz Osijeka i studiram na Filozofskom fakultetu u Osijeku. Studiram hrvatski jezik i književnost i povijest na 1. godini diplomskog studija. Osim fakulteta, u slobodno vrijeme pokušavam se posvetiti hobijima poput čitanja, pisanja poezije i drugih načina za opuštanje od stresne svakodnevnice. Naslov interdisciplinarnog simpozija me zainteresirao istog trenutka kada sam za njega saznao i zbog toga sam još više počašćen što mi je dana prilika da sudjelujem kao izlagač.

Dovodeći u izravan dodir položaj žena u Osmanskom Carstvu, od iznimne važnosti bila je institucija harema, koja je kroz stoljeća postala jedna od najčešćih oznaka Osmanskoga Carstva u zapadnome svijetu. Zahvaljujući današnjem mnoštvu povijesnih izvora, može se zaključiti kako je dovođenje žena u hareme kao svoju svrhu imalo njihovo „uzdizanje“ i odgajanje ukoliko bi se jednoga dana udale za muškarca iz aristokratskog sloja i u tim slučajevima bi i dobivale određeni stupanj obrazovanja jer su svojom ženidbom i same smatrane dijelom aristokracije. Središte haremskog svijeta nalazilo se u glavnoj sultanovoj palači Topkapi u današnjem gradu Istanbulu, u kojoj su između ostalih živjele i Valide sultanija (majka vladajućeg sultana), kao i sultanove kćeri i ostatak bliske rodbine. Često je briga oko haremske svakodnevnice bila dodjeljivana *eunusima* (muškarcima koji su dovedeni u Carstvo kao robovi i kasnije kastrirani u svrhu neke od društvenih funkcija) i robinjama koje bi se pokazale kao sposobne. Osim samog sultana koji je predstavljao božanskog vladara i apsolutnog vođu svih Osmanlija, tijekom osmanske povijesti i neke su žene ostale upamćene po istaknutoj političkoj ulozi, a najčešće su to bile žene, majke ili kćerke vladajućeg sultana. Među njima su najistaknutije sultanije Hürrem i Kösem koje se smatraju upravo najmoćnijim ženama u povijesti Osmanskog Carstva. Svaka je u svojem vremenu bitno utjecala na haremske prilike i na brojne intrige koje su bile česte na osmanskim dvorovima.

Ključne riječi: *haremi, žene kao istaknute osobe, palače, haremska svakodnevnica, sultani, Osmansko Carstvo*

Kontracepcija i pobačaj u srednjem vijeku

Petra Sršić

Zovem se Petra Sršić. Studentica sam prve godine dvopredmetnog diplomskog studija engleskog jezika i književnosti i povijesti Filozofskog fakulteta u Osijeku. U slobodno vrijeme volim čitati, a moji akademski interesi vezani su uz period antičke povijesti te fantastičnu književnost. Budući da sam članica dvije studentske udruge Filozofskog fakulteta u Osijeku, sudjelovala sam na konferencijama i simpozijima organiziranim od strane bratskih udruga ostalih fakulteta u Hrvatskoj, posebice u Zagrebu i Splitu.

Ovo izlaganje primarno se bavi kontracepcijskim i abortivnim metodama, odnosno načinima na koje se sprječavala te prekidala trudnoća u srednjem vijeku, razdoblju koje je po najčešćem konsenzusu povjesničara trajalo od pada Zapadnog Rimskog Carstva 476. godine do Kolumbovog otkrića Amerike 1492. godine. Budući da izabrano vremensko razdoblje traje otprilike tisuću godina, dostupni će podaci biti prilagođeni vremenskom okviru izlaganja te će se većinom odnositi na područje današnje Francuske, Njemačke i Italije. Najprije će biti opisan sastav obitelji u srednjem vijeku, zatim srednjovjekovni pogledi na seksualni odnos, kontracepciju, trudnoću i pobačaj. Izlaganje će nadalje obraditi ulogu Crkve te će biti objašnjene metode kontracepcije i abortivne metode. Posebna će pozornost biti pridodana biljnim pripravcima koji su se često koristili u obje svrhe. Za izradu ovoga rada korištena je literatura koja tematizira svjetonazore, zakone i metode vezane uz kontracepciju i pobačaj od kojih je potrebno istaknuti knjige *Eve's Herbs: A History of Contraception and Abortion in the West* i *Contraception and Abortion from the Ancient World to the Renaissance* autora Johna M. Riddlea, *Women's Roles in the Middle Ages* autorice Sandy Bardsley i *Encyclopedia of Birth Control* urednika Verna L. Bullougha.

Ključne riječi: srednji vijek, kontracepcija, pobačaj

Otvorimo tabu temu – seksualni život osječkih studenata

Martina Komesarović, Matea Štelcar i Helena Tomšek

Sve tri studiramo psihologiju na Filozofskom fakultetu u Osijeku. Dolazimo iz Vinkovaca (Helena i Martina) i Slavonskog Broda (Matea). Zanimaju nas teme o ljudskom ponašanju. Prošle smo i pretprošle godine izlagale na ovom skupu.

Ljudska seksualnost, sa svim svojim aspektima, jedna je od najširih tema te je obrađivana u brojnim znanstvenim radovima. U istraživanjima (npr. Cerniauskiene, Bernotaite, Abraitis i Nadisauskiene, 2016) provedenim na studentskom uzorku dobiveno je kako je više od 65% studenata stupilo u seksualne odnose. Neoprezno seksualno ponašanje mladih može imati neposredne i dugoročne negativne posljedice poput neželjenih trudnoća i spolno prenosivih bolesti. Budući da je sustavno praćenje seksualnosti mladih od iznimne važnosti za epidemiologiju seksualnih rizika, sustavno unapređivanje reproduktivnog zdravlja te donošenje empirijski utemeljenih javnih politika za mlade, cilj ovog istraživanja bio je ispitati navike seksualnog ponašanja na uzorku osječkih studenata.

Ključne riječi: *seksualnost, seksualno ponašanje, studenti*

Muška prostitucija i transvestitizam u srednjem vijeku:

studija slučaja Johna Rykenera

Petra Kolesarić

Zovem se Petra Kolesarić. Maturirala sam u I. gimnaziji u Osijeku 2016. godine, a iste godine upisala sam dvopredmetni preddiplomski studij pedagogije i povijesti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Za uspješno završen preddiplomski studij dodijeljena mi je *magna cum laude*. Diplomski dvopredmetni studij pedagogije i povijesti, nastavnički smjer upisala sam akademske godine 2019./2020. Moji interesi su svjetska i hrvatska srednjovjekovna povijest s posebnim osvrtom na razvijeni i kasni srednji vijek Donjeg međurječja, a tijekom studija bila sam demonstratorica na nekoliko kolegija koji se bave ovom temom. Članica sam Hrvatskog arhivističkog društva te njegove Sekcije za arhivsku pedagogiju i Studentske sekcije. Sudjelovala sam kao izlagač na nekoliko konferencija, seminara i simpozija te sam autorica nekoliko što znanstvenih, što stručnih radova. Od početka studija članica sam Međunarodne udruge studenata povijesti, podružnice ISHA Osijek te Udruge studenata pedagogije Osijek (USPOS) u sklopu kojih sam sudjelovala u organizaciji više projekata, seminara, simpozija i uredništava.

Seksualnost u srednjem vijeku pripada u područje marginalnih tema povijesne znanosti. Ipak, od druge polovice 20. stoljeća, a posebice uz utjecaj Škole Annales, povijest se sve više orijentira na teme poput povijesti svakodnevice, povijesti mentaliteta i slično, čime se značajno odmakla od serijalne povijesti i povijesti „velikih muškaraca“. Michel Foucault u svojoj *Povijesti seksualnosti* predstavlja sasvim novo povijesno polje usredotočujući se na usporedbu etike kršćanske Europe i grčko-rimske kulture u pogledu na seksualnost. Uz pojam kršćanske Europe često se veže povijesno razdoblje srednjeg vijeka, općenito smatrano konzervativnim. Međutim, u posljednjih nekoliko desetljeća analizom sve većeg broja izvora, od narativnih povijesnih izvora, dokumentacije administrativnog i javnopravnog karaktera sve do crkvenih spisa, povjesničari i znanstvenici srodnih područja dolaze do spoznaja da srednji vijek predstavlja razdoblje u kojem je moguće pronaći različite oblike, za srednji vijek, devijantnih ponašanja. Jedan od specifičnih primjera seksualnog ponašanja je John Rykener, muška prostitutka i transvestit u četrnaestostoljetnom Londonu. O Rykeneru iz sudskih spisa saznajemo da je u trenutku kada je bio uhvaćen u zločinu sodomije s Johnom Britbyjem bio obučen u ženu te se nazivao i Eleanor. U svome sudskom iskazu John, odnosno Eleanor Rykener, otkriva pojedinosti iz svog života od djetinjstva do uhićenja, u kojemu govori o

inicijaciji u prostituciju i transvestitizam, ali opisuje i svoje klijente, od kojih ističe tri znanstvenika, dva franjevca, redovnice i ostale. Kroz život Johna, odnosno Eleanor Rykener moguće je rekonstruirati svakodnevni život jedne muške prostitutke, ali i svakodnevicu londonskog društva u kasnom 14. stoljeću.

Ključne riječi: *John Rykener, seksualnost, srednji vijek*

Spolno sazrijevanje - razotkriven misterij usklađenosti na tjelesnoj i mentalnoj razini

Marija Olujić

Moje ime je Marija Olujić. Studentica sam 6. godine Medicinskog fakulteta. Sudjelovala sam kao aktivni sudionik na brojnim međunarodnim i domaćim kongresima i smotrama. Također, osvojila sam nagradu "Best presentation by scientific committee" na kongresima International Biomedical Student Congress in Rijeka 2017. i 2018. godine te 2. nagradu u istoj kategoriji na Tjednu mozga 2019. godine.

Pubertet je razdoblje u životu tijekom kojeg dolazi do spolne i reproduktivne zrelosti, a praćeno je aktiviranjem osovine hipotalamus-hipofiza-gonade. Nastup puberteta je genetski predodređen, ali na njega mogu utjecati i neki drugi faktori. Djevojčice najčešće ulaze u pubertet između 8. i 13. godine života, a dječaci jednu ili dvije godine kasnije, odnosno između 10. i 16. godine života. Pubertet je praćen promjenama koje su vidljive na tjelesnoj, ali su prisutne i na mentalnoj razini. S vremenom, dolazi do razvitka ponašanja koja omogućavaju i osiguravaju potomstvo, tj. prepoznavanje i izbor partnera, spolni odnos, reprodukcija te prehranjivanje i odgajanje potomstva. S obzirom na važnost navedenih aktivnosti, živčani sustav je visoko specijaliziran za njihovu kontrolu i izvršavanje. Zaključno, nužna je uspješna suradnja na mentalnoj i tjelesnoj razini kako bi se u potpunosti ostvario proces spolnog sazrijevanja.

Ključne riječi: *pubertet, spolna zrelost, živčani sustav*

Kratka povijest ženske histerije

Marta Keglević

Zovem se Marta Keglević. Rođena sam u Osijeku 4. kolovoza 1999. godine i imam 20 godina. Studentica sam druge godine preddiplomskog studija sociologije i engleskog jezika i književnosti na Filozofskom fakultetu u Osijeku. Zanimaju me teme sociologije roda i seksualnosti.

Položaj žena polagano se mijenjao kroz desetljeća, od prapovijesti do suvremenog doba. Zamjenom matrijarhata prapovijesti patrijarhatom svih kasnijih razdoblja, ženina potlačenost i inferiornost postaje sveprisutna zbog muškarčeve dominacije u stvaranju i nametanju ideala i zakona kojima se kontroliraju žene. Žena je bila roditeljica i supruga. Drugim riječima: žena je „mogla“ vladati privatnom, kućanskom sferom, nikada javnom. Žene koje su pružale otpor takvim idealima bile su kažnjavane, ismijavane i stigmatizirane kao lude, nezahvalne, čak i histerične. Takve i slične dijagnoze korištene su kao *dokaz* ženine inferiornosti. Histerija je prva mentalna bolest pripisana ženama, a njeno postojanje seže do ere prije Krista pa je prema tome moguća analiza liječenja Hipokrata, Charcota i Freuda. Najviše rasprava proizlazi iz viktorijanskog doba, zlatnog doba histerije. Histerija je mentalna bolest liječena na različite načine: biljkama, seksom, seksualnom apstinencijom, terapijama i slično. Najpoznatija (ali i najspornija) metoda liječenja jest da su ondašnji liječnici pružali „masaže zdjelice“ pacijenticama što je naposljetku dovelo do izuma i komercijalizacije vibratora. Ono što se nekad nazivalo histerijom danas se smatra širokim spektrom psihičkih poremećaja – od anksioznosti do PTSP-a i shizofrenije. Ipak, simptomi histerije uvelike se poklapaju sa simptomima endometrioze, jedne od najučestalijih ginekoloških bolesti u žena. Ženska borba protiv sustavne diskriminacije nalazila je uporišta svojih vrijednosti u raznim idejama „buntovnica“ prije njih, pa se pravo na adekvatnu dijagnozu, liječenje, pomoć i, naposljetku, pravo na seksualnost i orgazam može jedino smatrati borbom za emancipaciju - za ono što im pripada.

Ključne riječi: *žena, histerija, emancipacija*

Upoznali smo se na Tinderu

Martina Nikolić

Diplomirani sam psiholog s posebnim interesom za područje socijalne psihologije. Zaposlena u Osijeku, u udruzi koja se bavi djecom s problemima u ponašanju (Centar za nestalu i zlostavljano djecu). Ranije radno iskustvo imam u radu s osobama s intelektualnim oštećenjem i u osnovnoj školi. Do sada sam izlagala na Tjednu mozga i Perspektivi.

Većina nas ima želju pronaći ljubav svog života. No, ostaje pitanje kako? Je li to putem „36 pitanja zbog kojih ćeš se zaljubiti“ koje nam donosi *Cosmopolitan*, aplikacije za upoznavanje ili slučajnog susreta uživo kada se najmanje nadamo? Aplikacije za *online dating* postale su popularno sredstvo za upoznavanje potencijalnih partnera. Iako ih postoji nekoliko, jedna se ističe među svima ostalima - *Tinder*. *Tinder* svojim korisnicima prikazuje slike ljudi koji su im geografski blizu, a koji im se mogu svidjeti na temelju prvog dojma. Ako se dva korisnika sviđaju jedno drugome, omogućeno im je da započnu razgovor.

Istraživanja koja se bave ovom temom nisu brojna, a na našem području ih još i nema – barem ne onih koji se bave temama osim sigurnosnih pitanja korištenja samih aplikacija. U ovom radu donosimo pregled uglavnom stranih istraživanja koja se bave brojnim pitanjima vezanim uz ovu temu. Dotaknut ćemo se tema poput toga tko uopće koristi aplikacije za upoznavanje i koji su motivi za korištenje aplikacija poput *Tindera*. Je li to zabava i podizanje ega? Na koji način uopće biramo tko nam se sviđa, a tko ne? Jesmo li toliko površni da ljude procjenjujemo samo na temelju fizičkog dojma? Kakve to metode odabira tko im se sviđa koriste muškarci, a kakve žene na *Tinderu*? Kako izmjene na profilu u vidu dodavanja slika utječu na popularnost profila? Tko prvi šalje poruke i nakon koliko vremena od trenutka podudaranja? Koliko je „normalno“ čekati odgovor? Tražimo li tamo osobe slične sebi ili se „suprotnosti privlače“?

Ključne riječi: aplikacije za upoznavanje, *Tinder*, spolne razlike

***Lebensborn* – tajna nacistička organizacija stvaranja arijevske rase**

Luka Vrbanić

Dolazim iz Čeminca, studiram povijest i hrvatski jezik i književnost na Filozofskom fakultetu u Osijeku. U slobodno vrijeme s kolegom pravim kvizove općeg znanja. Najviše me zanima povijest prve polovice 20. stoljeća, a još više Prvi i Drugi svjetski rat te taj međuratni period. Dosad sam izlagao na prvom interdisciplinarnom simpoziju "Stvari koje nismo smjeli reći", na ISHA-inom seminaru u Gentu, sudjelovao sam u izradi te sam jedan od urednika studentskog zbornika iz povijesti "Sto godina od Velikog rata - pogled kroz dnevni tisak", urednik sam časopisa studenata povijesti "Essehist" te glavni urednik novog broja istog časopisa.

Lebensborn ili doslovno prevedeno *Izvor života* bila je tajna nacistička organizacija koja je za svoj cilj imala podizanje stope rođenih „rasno čistih i zdravih osoba“, odnosno *arijevaca*. Tu je tajnu organizaciju, kojom je uvelike poticana pronatalitetna politika, 1935. godine osnovao *Reichsführer* Heinrich Himmler pod pokroviteljstvom posebnih nacističkih SS (*Schutzstaffel*) odreda. Njegov je cilj bio stvoriti novu biološku elitu koja se trebala uključiti u SS odrede te očistiti čitavo njemačko društvo koje se tijekom godina pomiješalo s ostalim „nečistim“ rasama te pripremiti Njemačku na moguće velike ljudske gubitke u nadolazećem svjetskom sukobu. Postojalo je nekoliko desetaka kućanstava koja su bila posvećena toj organizaciji, ponajviše u Njemačkoj, ali i mnoga koja su bila raštrkana po okupiranim teritorijima u zapadnoj Europi. Osim toga su otvarani domovi za udane i neudane trudnice arijevskeg podrijetla, djecu poginulih njemačkih vojnika, nezbrinutu izvanbračnu djecu itd. Kada je Drugi svjetski rat započeo, mnoga su djeca s „arijevskim“ obilježjima, uglavnom djeca SS časnika i žena iz okupiranih područja, vraćena u Njemačku kako bi mogla biti podvrgnuta *Lebensborn* programu, odnosno dali su se na usvajanje njemačkim obiteljima kako bi ih mogli odgojiti „rasno čisti“ roditelji. Cilj je ovog izlaganja pobliže predstaviti *Lebensborn* organizaciju te program koji je ona pružala, prikazati što se dogodilo s djecom i ženama koja su bila podvrgnuta tom programu te kako je to utjecalo na njihov daljnji život i na kraju prikazati utjecaj *Lebensborna* na popularnu kulturu, točnije kako je prikazan u televizijskoj seriji *The Man in the High Castle*, odnosno *Čovjek u visokom dvorcu*.

Ključne riječi: *Lebensborn, arijevci, Njemačka, Drugi svjetski rat*

Kaže ne, samo fina pravi se?

Valentina Ageljić i Katarina Jakubec

Studentice smo 2. godine diplomskog studija psihologije na Filozofskom fakultetu u Osijeku. Zajedno smo izlagale na SpiRiju u Rijeci 2019. godine o našem upitniku online ljubomore konstruiranom na jednom od kolegija. Zajedno smo sudjelovale na Erasmus+ treningu "More competent, more confident" čija je tema bila seksualna edukacija, odakle smo zapravo i dobile inspiraciju za prijavu na simpozij. U slobodno vrijeme radimo studentske poslove, družimo se, šetamo, čitamo. Volimo sve što vole mladi - putovanja, zabavu, dobru hranu i dobre ljude.

Dati seksualni pristanak znači pristati na seksualni odnos. Svaka osoba ima pravo dati ili uskratiti seksualni pristanak. Svatko ima tu odgovornost da poštuje partnerovo/partneričino pravo da pruži ili uskrati takav pristanak. Iz razloga što ih se uči da slušaju odrasle, mlade osobe ponekad osjećaju pritisak pristanka ako starija osoba zahtijeva seksualni odnos. Nadalje, djevojke se često uči da se pokoravaju mladićima, stoga one često smatraju da trebaju pristati na seksualni odnos bez obzira na njihove želje. S druge strane, muškarci se mogu osjećati kao da su obavezni uvijek željeti seksualni odnos te da nemaju pravo izbora i odbijanja istog zbog pritiska okoline. Ovakvi slučajevi nisu primjeri smislenog, informiranog i slobodno danog pristanka. U literaturi se najčešće navodi pet osnovnih aspekata seksualnog pristanka. Pristanak na seksualni odnos mora biti SLOBODNO DAN: pristanak je odluka koja se donosi bez pritiska, manipulacije i u trijeznom stanju; PROMJENJIV: svatko ima pravo predomisliti se u vezi onog što želi; INFORMIRAN: osoba može pristati na nešto samo ako zna cijelu/potpunu priču i istinu; ENTUZIJASTIČAN: u seksualnom odnosu, osobe trebaju činiti samo ono što žele, a ne ono što misle da se očekuje od njih; SPECIFIČAN: pristati na jedan čin ili iskustvo ne znači da se osoba slaže s bilo kojim drugim iskustvom.

S obzirom na nedovoljnu educiranost ljudi o seksualnom pristanku i nerazumijevanje istog, nužno je educirati javnost, a posebno mlade ljude o istom, implementirati nove spoznaje u zakone i djelovati u skladu s njima. Cilj je ovog predavanja osvijestiti i educirati o tome što je seksualni pristanak, koje su njegove komponente, zašto je nužan, kolika je minimalna dob pristanka na spolni odnos u Hrvatskoj i drugim državama te što zakon kaže o svemu tome.

Ključne riječi: *seksualni pristanak, dob pristanka, pravni aspekti*

Supruge i ljubavnice Josipa Broza Tita

Petar Rudić

Zovem se Petar Rudić i rođen sam u Vukovaru. Pohađao sam Gimnaziju Vukovar, a sada sam student Filozofskog fakulteta u Osijeku i trenutno sam na 2. godini diplomskog studija povijesti i hrvatskog jezika i književnosti. Teme kojima se bavim vezane su uz rani novi vijek te modernu i suvremenu povijest.

Doživotni predsjednik i maršal Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije Josip Broz Tito vladao je ovom državom do 4. svibnja 1980. godine kada je umro i iza sebe ostavio uplakane narode i narodnosti cijele države, ali i udovicu Jovanku s kojom je bio neformalno razveden te sinove Aleksandra i Žarka koje je imao s prethodnim suprugama. O njegovom se privatnom životu u komunističkoj Jugoslaviji znalo vrlo malo, međutim kasniji povjesničari počeli su se baviti ovom temom i otkrivati njegove brakove, kao i različite afere koje su bile samo tračevi. Prva Titova supruga bila je Pelagija Belousova s kojom se vjenčao u Rusiji i imao sina Žarka. Potom se oženio Lucijom Bauer, koja je osuđena kao špijun. Treća supruga bila mu je Herta Haas s kojom je imao sina Aleksandra. Najveća ljubav u vrijeme Drugog svjetskog rata bila je Davorjanka Paunović koja mu je bila tajnica, a koja je umrla od tuberkuloze po završetku rata. Posljednja supruga, koja je bila 32 godine mlađa, bila je Jovanka Budisavljević. Tito je slovio za otmjenog i privlačnog muškarca koji je lagodno koketirao sa ženama, a i one s njim. Nije nepoznato da su razne svjetske dive plijenile njegovu pažnju. To je izazivalo ljubomoru kod Jovanke, a najpoznatija afera koju je imao bila je ona s dvije maserke s kojima se Jovanka sukobila te je to prouzročilo njihov, već spomenuti, neformalni razvod. O ljubavnom i seksualnom životu Tita pisani su razni feljtoni, članci i knjige, a ovim izlaganjem prikazat ću kako su žene obilježile njegov život.

Ključne riječi: *ljubavnice, Tito, žene*

Pornografija kao suvremena ovisnost

Jasmin Prišč

Ja sam Jasmin Prišč i student sam druge godine diplomskog studija anglistike i pedagogije na Filozofskom fakultetu u Osijeku. Komunikativan sam, otvoren i avanturističkog duha. Volim raditi s ljudima i sudjelujem na raznim događanjima u lokalnoj zajednici. Kada se ukaže prilika, volontiram na sportskim događanjima u gradu Osijeku. Do sada sam jednom izlagao na studentskoj konferenciji 2019. godine koja je bila u organizaciji studenata pedagogije. Slobodno vrijeme volim provoditi uz kvizove, čitam knjige, bavim se sportom i najviše vremena provodim uz svoje prijatelje.

Ovisnost o pornografiji kategorija je ovisnosti o seksu, a odnosi se na raspon ponašanja koja su učestala i negativno utječu na život pojedinca. Medicinska je literatura ne klasificira kao klasičnu ovisnost. Porno industrija jedna je od najbrže rastućih industrija na svijetu sa zaradom od preko tri milijuna dolara svake sekunde. Lako je dostupna svima u samo nekoliko trenutaka bez obzira na uzrast. Tinejdžeri se u prosjeku s pornografijom susreću već oko 12. godine života. Neki od znakova ovisnosti o pornografiji su: pretjerano gledanje pornografskog sadržaja, nemogućnost prestanka, osjećaji anksioznosti i stresa, nemogućnost izvršavanja svakodnevnih obaveza, seksualna disfunkcija, objektiviziranje ljudi u okolini itd. Na samo stvaranje ovisnosti utječu brojni čimbenici biološke, psihološke i socijalne prirode. Osoba koja je ovisna o pornografiji često toga nije niti svjesna i ne shvaća posljedice koje učestalo gledanje pornografije ostavlja na njegov/njezin život. Postoje postupci koje pojedinac može učiniti kako bi utjecao na vlastitu ovisnost: uklanjanje pornografskog sadržaja koji posjeduje, bavljenje nekim poslom ili hobbijem i postavljanje sigurnosnog software-a na sve uređaje na kojima je moguće gledati pornografiju. Pomoć takvoj osobi mogu ponajprije pružiti članovi obitelj i prijatelji, ali i stručnjaci iz područja psihologije. Terapija koja se preporučuje takvom pojedincu najčešće je u obliku savjetodavnog razgovora jer ne postoje konkretni lijekovi kojima bi se ovakav tip ovisnosti tretirao. Upitno je koliko je pornografija korisna ili štetna jer na svakog pojedinca djeluje različito i upravo iz tog razloga teško ju je definirati kao sve ostale ovisnosti.

Ključne riječi: *ovisnost, pornografija, terapija*

Prostitucija i seksualna ekonomija industrijskog društva kasnog 19. i ranog 20. stoljeća

dr. sc. Luka Pejić

Diplomirao sam povijest i engleski jezik i književnost na Filozofskom fakultetu u Osijeku. Tijekom studija bio sam glavni urednik studentskog časopisa „Essehist“ te tajnik udruge ISHA-Osijek. Uz to, jedan sam semestar proveo na Karl Franzens Sveučilištu u Grazu. Doktorirao sam 2019. godine na poslijediplomskom studiju moderne i suvremene hrvatske povijest na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu s temom „Kriminal i represivni sustav u Osijeku u okvirima modernizacijskih procesa (1868. - 1918.)“. Autor sam više znanstvenih radova i monografije „Historija klasičnog anarhizma u Hrvatskoj - fragmenti subverzije (2016.)“. Zaposlen sam kao asistent na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta u Osijeku, a uže područje istraživanja mi je povijest marginalnih društvenih skupina, kriminaliteta i radničkog pokreta na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće.

Predmoderna epoha prosvijećenih apsolutista 18. stoljeća bila je obilježena pokušajima regulacije prostitucije putem zakonika poput, primjerice, austrijskog *Constitutio Criminalis Theresiana* iz 1768. godine. Iako su tada ostvareni pomaci usmjereni prema nešto učinkovitijem oporezivanju, suzbijanju spolno prenosivih bolesti ili kažnjavanju uobičajenih kaznenih djela povezanih s prostitucijom, brojni su aspekti nadzora ove djelatnosti svejedno ostali nedorečeni. Modernizacijski procesi „dugog“ 19. stoljeća, obilježeni neujednačenom urbanizacijom i industrijskim razvojem na tragu kapitalističke paradigme, označili su novu fazu državnog intervencionizma u različitim sferama društvenog života. Naime, učinkovito funkcioniranje sve većeg broja europskih zemalja u navedenom je periodu ovisilo o biopolitički orijentiranim činovničko-represivnim aparatima putem kojih su kvantificirani, kategorizirani, regulirani te nadzirani različiti socijalni procesi, od tvorničke produkcije i kriminaliteta do seksualnosti, pa samim time i prostitucije. Osvrnemo li se na područje Austro-Ugarske, uočavamo iznimnu složenost seksualne ekonomije budući da je prostitucija, u skladu s dominantnim katoličkim moralom, istovremeno bila osuđivana i od strane nekih autora, opisivana kao „odvratno zanimanje“ (Josip Šilović, 1913.), ali i financijski eksploatirana te kontinuirano medicinski i redarstveno nadzirana. Uz sve navedeno, društvena funkcija legalizirane prostitucije ispoljavala se i kroz pružanje mogućnosti mladićima iz građanske elite za stjecanje prvih seksualnih iskustava, budući da su djevojke iz tzv. „dobrih obitelji“ bile strogo čuvane od svakog nemoralna. Unatoč nastojanju da se djelovanje javnih kuća i „bludnica“ što egzaktnije normira i

sankcionira, industrijsko se društvo svejedno suočavalo s mnogobrojnim problemima, poput trgovine bijelim robljem ili bujanja neprijavljene prostitucije u ratnim razdobljima. U središtu izlaganja naći će se analiza različitih pokušaja regulacije prostitucije u kasnom 19. stoljeću, njezine socijalne funkcije, kao i viđenja ove pojave iz perspektive nekolicine suvremenika. Pritom, naglasak će biti stavljen na područje Austro-Ugarske, odnosno grad Osijek kao specifičnu studiju slučaja.

Ključne riječi: *prostitucija, biopolitika, rodna historija, historija odozdo*

Muško, žensko, ili... ?

doc. dr. sc. Ana Kurtović

Radim kao docentica na Filozofskom fakultetu u Osijeku, na Odsjeku za psihologiju. Predajem kolegije iz kliničke psihologije. Područje znanstvenog interesa su mi rizični i zaštitni čimbenici mentalnog zdravlja, a u zadnje vrijeme i stigma psihičkih poremećaja. Također radim u Psihološkom savjetovalištu za studente Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku.

U današnje vrijeme postoji jasna razlika između biološkog spola i roda te je, barem u stručnoj javnosti, poznato da oni ne moraju biti usklađeni. Spol je medicinska i zakonska klasifikacija nastala na temelju bioloških karakteristika, koja dijeli osobe u kategorije na temelju prvenstveno vanjskih spolnih obilježja. Rod, odnosno rodni identitet, puno je šira kategorija od spola. Različite discipline različito definiraju rod ili rodni identitet, ali najjednostavnije rečeno - rod podrazumijeva vlastitu rodnu samokoncepciju, a uključuje norme, uloge, vrijednosti, emocije, ponašanja i ekspresiju roda. Osnovna razlika između spola i roda je ta da je spol nepromjenjiv (barem ne prirodnim putem), dok je rod uvjetovan društvenim i kulturalnim čimbenicima/promjenama, kao i vlastitim osjećajima i potrebama te je stoga promjenjiv. Kod većine ljudi, spol i rod su usklađeni te je njihova ekspresija roda u skladu s rodnom ulogom koja je društveno određena. Međutim, kod određenog broja osoba, njihov biološki spol i dodijeljeni rod nisu u skladu s individualnim osjećajem i koncepcijom vlastitog roda. Njihov rod može biti suprotan unutar binarnog okvira muško/žensko ili bilo kojeg drugog roda te se stoga koriste različiti termini koji opisuju različite rodne identitete i njihove ekspresije (transrodne, interrodne, rodno varijantne osobe). Iako su napravljeni mnogi pomaci u senzibilizaciji i edukaciji o rodnom identitetu i različitim ekspresijama, istraživanja pokazuju da se transrodne osobe i dalje suočavaju sa stigmatizacijom i obezvrjeđivanjem te čak 68% izvještava o diskriminaciji zbog svog rodnog identiteta ili njegove ekspresije. Jasno je da i dalje postoji velika potreba za razbijanjem mitova i proširivanjem poimanja roda izvan tradicionalnog binarnog okvira.

Ključne riječi: *spol, rod, rodni identitet, ekspresija roda*

Bolje spriječiti nego liječiti - spolno prenosive bolesti i zaštita spolnog i reproduktivnog zdravlja

Petra Raguž i Dea Sabo

Moje ime je Petra Raguž. Studentica sam četvrte godine Medicinskog fakulteta u Osijeku i iako studiram ono što sam oduvijek željela, trudim se fokus ne usmjeriti samo na tu granu i slobodno vrijeme posvetiti drugim aktivnostima. U to se ubrajaju česta druženja s prijateljima, putovanja, pub kvizovi i rekreacija. Rado sudjelujem i na studentskim kongresima jer mi pružaju mogućnost učenja o novim činjenicama, a do sada sam imala priliku sudjelovati na kongresu translacijske medicine „Oscon“ i prošlogodišnjem „Stvari koje nismo smjeli reći“. Lijepa iskustva s prošlogodišnjeg kongresa potaknula su me da se i ove godine prijavim i opet naučim nešto novo.

Zovem se Dea Sabo. Studentica sam četvrte godine na Medicinskom fakultetu u Osijeku. Osim medicinskih tema zanimaju me još i mnoge druge, poput povijesti, umjetnosti i psihologije. Zbog želje za sveobuhvatnim znanjem, u slobodno vrijeme posjećujem pub kvizove i nastojim se uključiti u što više volonterskih aktivnosti. Bavljenje sportom pomaže mi u rješavanju svakidašnjih stresova još od malih nogu. Također sreću pronalazim u druženju s prijateljima, životinjama i putovanjima.

Spolno prenosive bolesti još uvijek predstavljaju ozbiljan javnozdravstveni problem. Njihova učestalost zadnjih desetljeća raste, naročito kod mlađe populacije. Izostanak jasnih simptoma "maskira" pojavnost bolesti te je upravo ono što ih čini pogodnima za prijenos. Spolno prenosive bolesti mogu ostaviti trajne posljedice na reproduktivno i opće zdravlje te je zbog toga potrebno istaknuti što učiniti da do zaraze ne dođe, odnosno kako ju tretirati ukoliko je prisutna. Otkriveni su brojni mikrobiološki organizmi koji ulaskom u organizam mogu izazvati cijeli spektar bolesti sličnih karakteristika. Svrha je izlaganja navesti najučestalije spolne bolesti na našim prostorima – način njihova prijenosa, dijagnostiku i liječenje. Ističemo da spolne bolesti u današnje vrijeme ne bi trebale biti kontroverzna tema te u tom tonu nastojimo pobiti sve predrasude vezane uz iste.

Ključne riječi: *spolno prenosive bolesti, spolno zdravlje*

Seksualnost – moć prava

Kristina Lovrenović

Zovem se Kristina Lovrenović. Redovna sam studentica druge godine preddiplomskog studija sociologije i filozofije Filozofskog fakulteta u Osijeku. Paralelno studiram kao izvanredna studentica na Pravnom fakultetu u Osijeku. Završila sam Opću gimnaziju i Srednju glazbenu školu zbog čega iskazujem posebnu ljubav prema glazbi, a zbog prirode studija koje studiram zainteresirana sam za sve teme koje imaju veze s nepravdom, nejednakostima i ispravljanjem istih.

Prevladava mišljenje kako pravo ispravlja nepravdu. Jednako kako se smatra da medicina liječi, tako se smatra da pravo dodjeljuje prava. No mnogi postavljaju pitanje je li sama srž prava, odnosno ono što pravo razlikuje od drugih spoznaja, zapravo rodno određena. Pravo je oduvijek poprište sukoba. Možda pravo nema rješenje za objašnjavanje seksualnih razlika u društvu, ali nudi prostor za izražavanje vizija i iskaza. Svaki slučaj silovanja, seksualnog zlostavljanja, obiteljskog nasilja itd. otvara mogućnosti za izražavanje određenih iskaza. Iskazi ne moraju nužno biti vezani za sud ili medije, ali svakako mogu biti glas mladih ljudi za promjenama. Takvi diskursi jačaju, a pravo omogućuje središnju točku iz koje se progovara o tim pitanjima. Silovanje kao takvo ne bi trebalo biti izolirano u pravu, nego se stavlja u kontekst seksualnosti. Tri su pretpostavke silovanja. Prva je kako žene žele biti seksualno posjedovane, druga se odnosi na ženino lažno prijavljivanje silovanja kako bi opravdala svoje ponašanje, a treća da je žena sama odgovorna za silovanje. Društvo danas smatra kako ženska seksualnost znači promiskuitet. Riječ je svakako o uvjerenjima koja ne proizlaze iz naše biološke prirode nego o uvjerenjima koja propisuje društvo. Može biti riječ o predrasudama ili o stereotipima. No jednako kako je društvo to nametnulo, tako može to i promijeniti.

Ključne riječi: *seksualnost, pravo, silovanje, zlostavljanje, stereotipi*

Kako su se štitili naši "stari" – povijest ženske kontracepcije

Sonja Erceg

Studentica sam prve godine diplomskog studija povijesti i hrvatskog jezika i književnosti. Dio sam ISHA-e Osijek od prve godine fakulteta pa sam do sada izlagala o raznim povijesnim temama i na raznim seminarima/konferencijama, između ostalog i na simpoziju “Stvari koje nismo smjeli reći” 2019.

U današnje vrijeme većina ljudi želi planiranu trudnoću te se koriste raznim suvremenim metodama sprječavanja začeća. Za to se najčešće koriste masovno rasprostranjeni prezervativi, kontracepcijske pilule i slično. Međutim, potreba za kontracepcijom postoji otkako je i ljudi, a mjere kojima se štitilo od neplaniranih trudnoća, kroz povijest, bile su doista različite, često bizarne i vrlo kreativne. Prije nego što su izmišljene kontracepcijske pilule i kondomi, žene su se od neželjene trudnoće štitile na zaista različite načine zbog kojih bi nerijetko završavale u bolnici. Poznate su nam metode koje sežu još od drevnih civilizacija, antike, srednjeg vijeka pa sve do predmodernog doba. U Torontu se čak nalazi i Muzej povijesti kontracepcije, s više od 600 izložaka svakakvih vrsta kontracepcije. Natopljene spužvice koje bi stavljale u vaginu, krokodilov izmet, živa, sok datulja, razne biljke koje su izazivale abortus, kao i mjesečina, skok unatrag i vučji urin neka su od korištenih pomagala i metoda kojima se vjerovalo. Ostaje pitanje njihove učinkovitosti, no to im nije umanjilo popularnost. Ovim ću izlaganjem predstaviti samo neke od najzanimljivijih metoda kontracepcije koje su koristile žene ponekad time i riskirajući vlastito zdravlje.

Ključne riječi: *žene, kontracepcija, povijest, stare civilizacije*

Pedofilija i seksualno zlostavljanje djece

Ivana Jozinović i Sonja Štark

Sonja Štark - 2. godina diplomskog studija mađarskog jezika i književnosti i povijesti, iz Valpova, izlagala na drugom međunarodnom studentskom simpoziju „Moć odgoja i obrazovanja“ na temu Žena i obrazovanje.

Ivana Jozinović - 2. godina diplomskog studija mađarskog jezika i književnosti i hrvatskog jezika i književnosti, iz Vinkovaca, izlagala na drugom međunarodnom studentskom simpoziju „Moć odgoja i obrazovanja“ na temu Žena i obrazovanje.

Seksualno zlostavljanje problem je s kojim se danas suočavaju mnoga djeca. Razlikujemo četiri vrste zlostavljanja među kojima su seksualno, emocionalno, tjelesno te zanemarivanje. Pored četiri glavne vrste postoji i fetalno zlostavljanje koje podrazumijeva izloženost alkoholu, duhanu i drugim štetnim tvarima koje mogu ostaviti posljedice na dijete. Svaka vrsta zlostavljanja ostavlja velike posljedice na život djeteta. Od četiri ranije nabrojane vrste zlostavljanja za djecu je najgore ono seksualno, o kojemu se u ovome radu i govori. Seksualno zlostavljanje započinje zadobivanjem pažnje žrtve od strane zlostavljača. Zlostavljač dijete obasipa ljubaznošću, nježnošću i „ljubavlju“. Posljedice seksualnog zlostavljanja mogu biti tjelesne i psihičke, mogu se pojaviti simptomi PTSP-a, emocionalne posljedice, posljedice vezane uz socijalno i interpersonalno funkcioniranje, izbjegavanje problema te kognitivne distorzije. Seksualnim zlostavljanjem smatra se bilo kakav seksualni čin između odrasle i maloljetne osobe te dvije maloljetne osobe ako jedna prisiljava drugu na nešto. U ovome radu govorit će se i o rizičnim i zaštitnim čimbenicima zlostavljanja te o tome kako prepoznati seksualno zlostavljanje. Postoje brojni čimbenici koji mogu povećati rizik zlostavljanja te naravno i zaštitni čimbenici koji mogu smanjiti mogućnost seksualnog zlostavljanja. Na temu seksualnog zlostavljanja uvijek se veže i tema pedofilije koja je danas sveprisutna. Pedofilija označava psihološki poremećaj u spolnom ponašanju pojedinca u pogledu seksualne sklonosti prema djeci prepubertetske dobi. Pedofilija podrazumijeva intenzivne i česte seksualne porive i fantazije vezane uz seksualne aktivnosti s djecom mlađe, prepubertetske dobi. U ovome radu prodirat će se u probleme današnjice koji su još uvijek tabuizirani, ali bi se zasigurno mogli uvelike smanjiti kada bi se na sam problem dovoljno ukazivalo i govorilo o njemu te kada bi se educiralo kako djecu, tako i roditelje.

Ključne riječi: *seksualno zlostavljanje, djeca, pedofilija*

Nezdravi odnosi u književnosti za mlade

Karla Špiranec

Moje ime je Karla Špiranec, imam 23 godine i trenutno sam studentica diplomskog studija engleskog jezika i pedagogije na Filozofskom fakultetu u Osijeku. U slobodno vrijeme volim putovati, volontirati i čitati, a kao tema za koju sam najviše vezana uvijek se isticao feminizam. Tako sam za svoj završni rad izabrala upravo ovu temu koju ću vam predstaviti, a to su nezdravi odnosi u književnosti za mlade.

Žanr *New Adult* trenutno je, uz *Young Adult* (književnost za mlade), jedan od najbrže rastućih žanrova u književnosti, a zbog velike publike važno je da djela ovog žanra prikazuju zdrave i pozitivne romantične odnose. Gledajući iz feminističke perspektive, ovi romani često prikazuju odnose na negativan način, što dovodi do širenja problematičnih poruka koje romantiziraju pogrešno ponašanje prema ženama u tim romanima. U ovom radu raspravljat će se o različitim temama u književnosti za mlade koje su ili izravni ili neizravni uzročnici različitih nezdravih ponašanja u romantičnim vezama. Rad će se usredotočiti na primjere iz dva romana - *November 9*, autorice Collen Hoover i *Beautiful Disaster*, autorice Jamie McGuire. Glavne teme o kojima će se raspravljati bit će "DRUGAČIJA OD DRUGIH DJEVOJAKA" (eng. *Not like other girls*) koja se usredotočuje na mnogo različitih karakteristika poput fizičkog izgleda glavne junakinje, njezinog samopoštovanja i načina na koji ona gleda na sebe, kao i na njezinu seksualnost ili, točnije, stvar uz koju je seksualnost povezana - njezin moral. Druga tema bit će DJEVICA I ZAVODNIK (eng. *The virgin and the player*) jer se čini kako su u književnosti za mlade muškim likovima djevojke zanimljivije i poželjnije kad su neiskusne. S druge strane, nitko od muških ljubavnih interesa nije djevac; zapravo su zavodnici koji prakticiraju seks s mnogim ženama, ali nikad nisu iskusili ljubav. Posljednja tema o kojoj će se raspravljati bit će LOŠ DEČKO (eng. *bad boy*) koji pokazuje da su muški likovi prikazani kao romantični i kao osobe koje bi djevojke trebale željeti u svojim životima, ali u stvarnosti, kad se njihovo ponašanje analizira, postaju vrlo manipulativne, posesivne, ljubomorne, a ponekad čak i fizički nasilne osobe i prema drugim ljudima i prema glavnoj junakinji.

Ključne riječi: nezdravi odnosi, feminizam, književna tematika, književnost za mlade

Hiperseksualnost – kada od viška „boli glava“

Dora Vuković

Rođena sam i živim u Osijeku. Imam 23 godine i studentica sam druge godine diplomskog studija psihologije na Filozofskom fakultetu u Osijeku. Do sada sam kao pasivni sudionik prisustvovala „Psihoziju“ u Zagrebu. Također, prošle godine sam kao aktivni sudionik na „Regionalnom susretu studenata psihologije“ u Rijeci izložila Upitnik online ljubomore koji sam u suradnji s kolegicama konstruirala za potrebe kolegija. Područje interesa mi je dječja psihologija te teme vezane za odgoj i obrazovanje. Aktivan sam volonter već 2 godine u radu s autističnim osmogodišnjakom.

Hiperseksualnost je fenomen koji se u posljednjih desetak godina sve intenzivnije istražuje. Razlog takvom stavljanju pod povećalo znanstvenih istraživanja su navodi kako je hiperseksualnost epidemija novog doba unatoč postojanju brojnih dokaza koji upućuju kako je navedeni problem prisutan u društvu od davnina. Dosadašnja istraživanja ističu kako je 6% svjetske i oko 2% hrvatske populacije hiperseksualno. S obzirom da je seksualnost još uvijek tema o kojoj mnogi nerado govore, navedeni se podaci trebaju uzeti s rezervom. Govoreći o poremećajima seksualne želje važno je razlikovati parafiliju i neparafiliju. Hiperseksualnost najčešće ima obilježja neparafilije. Točnije, pojam hiperseksualnost odnosi se na konvencionalno seksualno ponašanje kao i objekt seksualne želje, no ono je pretjerano ili nekontrolirano. Po definiciji, hiperseksualnost uključuje ponavljajuće, intruzivne i uznemirujuće seksualne misli, nagone i ponašanja. Za hiperseksualnost su karakteristični neuspješni pokušaji uspostavljanja kontrole nad vlastitom seksualnosti, izrazita preokupiranost seksom te česta seksualna aktivnost, a najvažnije - ostavljanje negativnih posljedica na pojedinčev život. Važno je naglasiti kako ukoliko te misli, nagoni i ponašanja ne ostavljaju negativne posljedice, nije riječ o hiperseksualnosti. Neke od posljedica su različiti problemi u partnerskim odnosima, prekid, gubitak posla, socijalna izolacija, nezadovoljstvo kvalitetom života te depresivno raspoloženje i anksioznost. U ovom izlaganju, hiperseksualnost će biti prikazana kroz nekoliko različitih modela, prikazat će se razlike između hiperseksualnog ponašanja i visoke seksualne motiviranosti te kakve veze sa svime ima Tiger Woods.

Ključne riječi: *seksualnost, hiperseksualnost, poremećaji seksualne želje, neparafilija*

Prihvaćenost silovanja u supkulturnim medijima

Nera Martinović i Patrik Pokupić

Zovem se Patrik Pokupić. Rođen sam 1997. godine u Špišić Bukovici. Trenutno sam student prve godine diplomskoga studija pedagogije i povijesti na Filozofskom fakultetu u Osijeku. Najviše me zanima japanska povijest i kultura, slavenska mitologija, vojna povijest i tome slično. Izlagao sam na nekoliko simpozija, primjerice na „Festivalu znanosti“ 2019., na pedagoškom simpoziju „Moć odgoja i obrazovanja“ te na simpoziju o mentalnom zdravlju mladih „Upoznaj me“.

Zovem se Nera Martinović i rođena sam 1996. godine u Osijeku. Trenutno sam studentica druge godine diplomskoga studija engleskoga jezika i književnosti i pedagogije na Filozofskom fakultetu u Osijeku. Najviše me zanima waldorfska pedagogija te suvremena engleska i američka književnost, a najdraži autori su mi J. R. R. Tolkien i Stephen King. Također me zanima i poljski jezik, koji i učim na fakultetu te poljska kultura. Imala sam priliku izlagati na nekoliko simpozija: „Moć odgoja i obrazovanja“, „Festival znanosti“ te simpozij o mentalnom zdravlju mladih „Upoznaj m“e.

U današnje vrijeme sve se više raspravlja o problemima modernih društava, a pitanje silovanja samo je jedan od problema koji se spominju. U Republici Hrvatskoj, kao i u većini zemalja svijeta, silovanje se kategorizira kao kazneno djelo protiv spolne slobode, no postoje kulture u kojima se razvija tzv. kultura silovanja, koja zbog raznih socioekonomskih uvjeta silovanje smatra normalnim ponašanjem. Pojam se pojavio u SAD-u u drugom valu feminizma, sedamdesetih godina prošlog stoljeća, a kroz godine se medijskom manipulacijom određene kulture generaliziralo kao kulture silovanja, dok one to zapravo nisu. Jedna od "žrtava" te medijske manipulacije je japanska kultura, koja je zbog svog drugačijeg pogleda na seksualnost i rodni uloga stigmatizirana kao kultura silovanja. Najpoznatiji japanski mediji su *anime*, crtana serija, i *manga*, strip. Zapadnjačke kulture su se devedesetih godina upoznale s japanskim pornografskim sadržajima, koji su se uvelike razlikovali od onoga što se smatralo normalnim u tim kulturama te se generalizacijom cijelo japansko društvo kategoriziralo kao društvo u kojem je silovanje prihvaćeno. Iako Japan ima problema sa zakonima po pitanju silovanja, aktivno se radi na izmjenama zakona koji se tiču tih kaznenih djela. Nažalost, za ovu specifičnu vrstu supkulturnih medija, pod službenim nazivom *hentai anime/manga*, postoji veliko tržište i u Japanu i u svijetu. U posljednjih nekoliko godina, problem prihvaćenosti silovanja pojavio se i u nekim *role-playing* igrama, primjerice Dungeons and Dragons. *Role-playing* igre, kao što i samo ime govori, omogućavaju igračima da preuzmu uloge koje u stvarnom životu ne mogu

imati (ratnik, vilenjak itd.) što je postalo plodno tlo za ostvarivanje seksualnih fantazija, primjerice maštanja o silovanju.

Ključne riječi: *kultura silovanja, hentai, role-playing igre*

Prodaju li grudi robu?

Dragica Treursić Uljanić

Rođena 1985. godine u Sisku, diplomirala sam na Hrvatskim studijima iz područja psihologije marketinga 2011. godine. Tijekom studija volontiram u ljudskim resursima, stručno se osposobljavam pri HZZ-u te se prvotno zapošljavam u CZSS gdje mi se javi interes za kliničkom psihologijom. Posljednje četiri godine zaposlena sam na radnom mjestu psihologa na Odjelu za psihijatriju u OB Dr. Ivo Pedišić. Također posjedujem i posebnu dopusnicu iz područja medicine rada. Udana, majka dva sina. U slobodno vrijeme čitam, rolam te istražujem prirodu, psihologiju i život...

Istraživanja pokazuju da je apeliranje na seks jedno od najčešćih i najmoćnijih oružja autora reklamnih poruka. U mnogim se reklamnim porukama pojavljuju scene i slike koje apeliraju na seks. Dosadašnja istraživanja nude odgovore na različita pitanja vezana uz seksualne apele u oglašavanju, no oni su još uvijek prilično neistraženo područje. Zanimalo nas je kako ljudi prihvaćaju takve reklamne poruke, točnije kako ih prihvaćaju muškarci, a kako žene različite životne dobi. U tu svrhu kreirali smo upitnik i proveli internet istraživanje na uzorku od 287 ispitanika od 15 do 60 godina starosti. Sudionici su ocjenjivali parove oglasa za pet različitih proizvoda, pri čemu je svaki par uključivao jedan seksualni i jedan neseksualni oglas. Rezultati su pokazali da su seksualni oglasi ocijenjeni kao privlačniji od neseksualnih. Također, utvrđeno je kako su muškarci skloni ocijeniti seksualne reklame povoljnije od žena. Konačno, dok su muškarci različite dobi pokazali stabilne sklonosti prema seksualnim oglasima, među ženama srednjih godina i starijim ženama vidljiv je nagli pad sklonosti prema seksualnim apelima. Ova studija pokazuje da je interakcija spola i dobi uglavnom zanemaren, ali potencijalno vrlo važan faktor koji utječe na stav prema seksualnom oglašavanju. Zaključci ove studije pružaju smjernice marketinškim stručnjacima koji koriste seksualno oglašavanje i temelj za buduća istraživanja.

Ključne riječi: *seksualni apel, seksualni oglas, marketing*

(Ne)značajnost spolnog odgoja

Karla Kuzmanović

Zovem se Karla Kuzmanović i studentica sam druge godine diplomskog studija na Filozofskom fakultetu u Osijeku. Inače sam iz Osijeka i studiram pedagogiju i mađarski jezik i književnost. Posebno me zanima područje socijalne pedagogije i voljela bih se njome baviti u svom budućem zanimanju. Tema simpozija zainteresirala me jer smatram da o takvim temama treba puno više govoriti u današnjem društvu koje na neki način postaje sve hladnije i zatvorenije za ovakvu tematiku.

U radu se pedagoški pristupa temi spolnog odgoja koji se u školama provodi u sklopu zdravstvenog odgoja. Započinje se s definiranjem ključnih pojmova te kratkim povijesnim pregledom razvoja spolnog odgoja u Hrvatskoj. Slijedi osvrt na spolni odgoj djece u obitelji gdje se ističe važnost uloge roditelja kao odgovornih odgajatelja koji će obratiti pozornost na djetetova pitanja o spolnosti i s djetetom pronaći odgovor na pitanja uzimajući u obzir djetetovu dob. Ukratko se ističe utjecaj medija na spolni razvoj i odgoj djece. Zatim se prelazi na važnost spolnog odgoja u školama, ciljeve spolnog odgoja i komentiraju se neke od odrednica kurikuluma zdravstvenog odgoja. U zaključnim razmatranjima ističu se prednosti i mane spolnog odgoja te se daju prijedlozi onih elemenata koje bi se trebalo uzeti u obzir prilikom izrade novog kurikuluma spolnog odgoja.

Ključne riječi: *obitelj, odgoj, spolni odgoj*

Odgoj za odgovorno seksualno ponašanje mladih

izv. prof. dr. sc. Goran Livazović

Rođen sam 1982. godine u Osijeku. Diplomirao sam 2004. g. na Učiteljskom fakultetu u Osijeku i stekao naziv diplomiranog učitelja razredne nastave s pojačanim predmetom engleskog jezika. Od 2008.g. neprekidno sam djelatnik Filozofskog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku u statusu asistenta, poslijedoktoranda, docenta i izvanrednog profesora. Vanjski sam suradnik Filozofskog fakulteta u Zagrebu na diplomskom i poslijediplomskom studiju pedagogije. Sudjelovao u izvođenju nastave pedagoško-psihološko-didaktičko-metodičke izobrazbe na Filozofskom fakultetu u Osijeku, Studiju sestrinstva Medicinskog fakulteta u Osijeku te na Odjelima za matematiku, fiziku i kemiju Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku. Sudjelovao sam na 40 međunarodnih i domaćih znanstveno-stručnih skupova u području pedagogije, objavio 50 znanstvenih i stručnih radova te 1 knjigu i 6 priručnika. Dobitnik sam nagrada i priznanja tijekom studija i profesionalnog napredovanja. Obnašao sam i funkciju prodekana za nastavu i voditelja odsjeka na Filozofskom fakultetu u Osijeku. Služim se izvrsno engleskim, njemačkim i talijanskim jezikom u govoru i pismu te pasivno mađarskim jezikom.

Proces razvoja seksualnog identiteta sastavni je dio personalizacije i socijalizacije čovjeka. S obzirom na složenost bioloških, psiholoških i socijalnih čimbenika koji oblikuju identitet, samoaktualizacija u području seksualnosti važan je razvojni zadatak djece i mladih. Priroda seksualnog identiteta usmjerava njegove dvije najvažnije dimenzije - seksualnu orijentaciju i seksualno ponašanje. Izgradnja seksualnog identiteta usko je vezana za osobni identitet pojedinca kao refleksije seksualnog samopoimanja te ovisi o nizu kulturoloških, moralnih i emocionalnih utjecaja koje se posreduje odgojem i socijalizacijom. Društvene norme i pravila koje čine socijalni kontekst određene zajednice stoga snažno usmjeravaju osjećaje, očekivanja, misli i ponašanje djece i mladih u pogledu razvoja seksualnog identiteta. S obzirom na brojnost i snagu različitih odgojno-socijalizacijskih utjecaja u procesu sazrijevanja djece i mladih, opravdano je analizirati teorijske i empirijske rezultate istraživanja koji objašnjavaju najvažnije rizične i zaštitne čimbenike u pogledu njihova seksualnog života. Obitelj, škola, vršnjaci, društvene institucije i mediji predstavljaju izvore utjecaja i informacija koji mogu djelovati preventivno i konstruktivno, ali i kao katalizator rizične seksualne inicijacije i ponašanja mladih. Pitanje povezanosti zdravlja, sigurnosti i emocionalno stabilnog razvoja sa seksualnim identitetom i ponašanjem stoga je pedagojska tema od posebnog interesa. Maloljetničke trudnoće, spolno prenosive bolesti, uporaba opijata, rizično seksualno ponašanje i promiskuitet ozbiljni su izazovi za koje zajednica sustavno i kontinuirano mora razvijati

preventivne društvene strategije. Ovo izlaganje analizira istraživanje provedeno 2019. godine na uzorku od 720 hrvatskih adolescenata u dobi od 14 do 24 godine ($N_{\text{djevojke}}=534, 73,8\%$). Cilj je usmjeren na ispitivanje statusa seksualne inicijacije i orijentacije, stavova o seksualnom zdravlju te navika i rizičnosti seksualnog ponašanja u odnosu na najvažnije rizično-zaštitne čimbenike poput kvalitete obiteljskih, školskih i vršnjačkih odnosa, utjecaja medija (*sexting* i pornografija) te općeg rizičnog ponašanja mladih.

Ključne riječi: *seksualni identitet, seksualnost, rizični i zaštitni čimbenici, mladi*

Prekinutim snošajem ne može se zatrudnjati?

Ginekologinje razbijaju mitove o spolnom zdravlju

*dr. med. Mirta Kadivnik i dr. med. Iva Milić Vranješ,
specijalistice ginekologije i porodništva*

Iva Milić Vranješ - rođena sam 1981. godine u Osijeku, završila I. (opću) gimnaziju u Osijeku te Medicinski fakultet u Osijeku, na kojem sam diplomirala 2006. godine. Položila sam specijalistički ispit iz ginekologije i porodništva 2013. godine. Radim na Klinici za ginekologiju i porodništvo KBC-a Osijek. Trenutno sam na subspecijalizaciji iz perinatologije te doktorandica na poslijediplomskom studiju Biomedicina i zdravstvo pri Medicinskom fakultetu u Osijeku. Udana, majka dva sina.

Mirta Kadivnik – rođena sam 1979. godine u Vinkovcima, gdje sam završila Prirodoslovno matematičku gimnaziju te osnovnu glazbenu školu. Diplomirala sam na Medicinskom fakultetu u Osijeku 2003. godine, a specijalistički ispit iz ginekologije i porodništva položila sam 2010. godine. Od 2019. godine subspecijalist perinatologije. Doktorandica sam na poslijediplomskom studiju Biomedicina i zdravstvo pri Medicinskom fakultetu u Osijeku. Radim na Klinici za ginekologiju i porodništvo KBC-a Osijek. U slobodno vrijeme učim strane jezike i pjevam u HPD-u Lipa u Osijeku.

Seksualnost jest tema o kojoj se puno priča, a malo zna. Kroz povijest tema je sve više zastupljena u javnom prostoru. Ipak, i dan-danas tema je tabu.

U želji da temu prezentiramo našoj populaciji, pokušat ćemo na jednostavan, a opet zanimljiv način približiti temu mladima. Kroz kratak kviz pokušat ćemo razbiti neke mitove vezane uz ovu tematiku. Nadamo se da ćemo u istome i uspjeti!

Ključne riječi: *seks, mitovi, muškarci/žene*

Seksting - koje rizike i mogućnosti

pruža ljudima u različitim životnim razdobljima

izv. prof. dr. sc. Daniela Šincek

Izvanredna sam profesorica zaposlena na Odsjeku za psihologiju Filozofskog fakulteta u Osijeku od 2006.g. Prije rada na fakultetu radila sam u Centru za socijalnu skrb kao psiholog na tadašnjem Odjelu za zaštitu i tretman djece i mladeži s poremećajima u ponašanju. Predajem kolegije iz područja socijalne psihologije i metodologije. Sudska sam vještakinja u području psihologije u trećem mandatu, a vještačim uglavnom u slučajevima konfliktnih brakorazvoda. U znanstvenom radu posvećena sam proučavanju rizičnih ponašanja mladih, od kršenja zakona čime sam se bavila u svojim početnim istraživanjima, preko ponašanja povezanih s nezadovoljstvom tjelesnim izgledom mladih do onih koji se očituju u digitalnom svijetu (nasilje preko interneta, problematično igranje igrice, prekomjerno korištenje interneta). Temi sekstinga sam se prvi put posvetila još 2009.g. kad sam objavila prvi stručni rad o tome, a na traženje Pravobraniteljice za djecu.

Seksting je specifičan vid komunikacije u kojem se putem poruka razmjenjuju seksualno eksplicitni materijali (slike, video uratci, tekst), a koje su stvorili sudionici te komunikacije. Prvotna istraživanja su pratila slanje i primanje takvih poruka, ali i njihovo prosljeđivanje, kao i motive za slanje i reakcije na primanje poruke. Pratila su i stavove prema samom ponašanju te prepoznavanje rizika koje isto nosi. Posebno su isticala rizike povezane uz prisiljavanje na seksting te prosljeđivanje takvih poruka. S tim u vezi se upozoravalo na pojave poput *sextbullyinga* i *sextortiona*. *Sextbullying* je nasilje i zlostavljanje koje kao osnovu za nasilje koristi neki sekst osobe na koju je usmjereno ili se istu zasipa neželjenim seksualiziranim materijalima. *Sextortion* je ucjenjivanje kako bi se prisililo osobu da pošalje sekst, a često se za ucjenjivanje koristi neki raniji sekst te osobe. Postupno se sagledavaju i neke mogućnosti koje ovo ponašanje pruža – primjerice u poticanju intimnosti bračnih parova u kojima je iste nestalo, kao svojevrzni digitalni *petting* i sl. Također, većina mladih seksta. To čine sa svojim partnerima i to ponašanje vide kao jedan od varijeteta seksualnih ponašanja. Svjesni su rizika, ali njihova ponašanja ukazuju da nema mjesta širenju moralne panike već postoji prostor kako poticati da i ovaj vid seksualne komunikacije ostvari svoju svrhu uz minimalne rizike za sudionike.

Ključne riječi: *seksting, rizici, mogućnosti*

Seksualnost oko svijeta i što sve utječe na nju? – pregled nekih spoznaja o djelovanju različitih faktora na seksualni razvoj i funkcioniranje u različitim kulturama

Tea Žagar

Osim što sam studiranje ispunila volontiranjem (provodeći radionice u sklopu kampanje borbe protiv stigme psihičkih poremećaja, u Centru za nestalu i zlostavljanu djecu, dječjem vrtiću, studentskoj udruzi Psihos na raznim projektima, projektu *PsiHelp* koji promiče važnost mentalnog zdravlja...), volim putovati i upoznavati ljude iz drugih dijelova svijeta, tako da si slobodno vrijeme nastojim ispuniti sudjelovanjem na internacionalnim projektima. Osim toga, od malena se na neki način bavim glazbom, tako da mi je trenutno hobi pjevanje u vokalnom sastavu i kao prateći vokal u bendu. Područje interesa mi je dosta široko i zanimaju me različita područja - pogotovo u psihologiji - pa tako i teme. Aktivno sam sudjelovala na znanstvenom skupu „5. Riječki dani eksperimentalne psihologije - REPSI5“ s temom izlaganja "2D:4D omjer prstiju i atributi rodne uloge kao prediktori subjektivnih, fizioloških i bihevioralnih mjera straha". Osim toga, imala sam izlaganje na znanstveno-stručnoj konferenciji s područja odnosa s javnošću „PR days Mosteriensis“ u Mostaru pod nazivom "Primjer društveno odgovornog poslovanja osječkog branda Pannonian Challenge" i na konferenciji „PsihOS Fest – Od istraživanja do prakse“ gdje sam imala predavanje "Life coach – trener za život, ili...?".

Prema biopsihosocijalnoj paradigmi, seksualni razvoj i seksualne poteškoće u podlozi imaju faktore različite etiologije, povezane s fizičkim, psihološkim i socijalnim faktorima. Cilj izlaganja je napraviti kratak pregled određenih spoznaja i rezultata istraživanja u području ljudske seksualnosti kod različitih kultura, odnosno predstaviti kako različiti faktori - socijalni, kulturalni i religijski, pa tako i mediji, utječu na seksualni razvoj, odnose i seksualno funkcioniranje pojedinaca. Kakav bi trebao biti prikladan partner ili partneri, koja je prikladna dob stupanja u brak, koja su seksualna ponašanja prihvatljiva, kako stručnjaci o tome trebaju razgovarati te što je sa seksualnom edukacijom i kako ona izgleda u različitim državama samo su neka od pitanja koja će se razmotriti s obzirom na rezultate istraživanja provedenih u različitim kulturama. Navedeni pristup ima implikacije i u kliničkom kontekstu te je važan prilikom razmatranja seksualnih poteškoća i disfunkcija, stoga će se izlaganje osvrnuti i na važnost kulturalne osjetljivosti i uzimanja u obzir često zanemarenih kontekstualnih faktora koji uvelike utječu na seksualnost.

Ključne riječi: *biopsihosocijalna paradigma, seksualnost, kultura*

Postoji li biološki idealno vrijeme za trudnoću?

Lorena Grnja i Valentina Grnja

Dolazimo iz Osijeka, studiramo na Sveučilištu J.J. Strossmayera. Lorena studira dentalnu medicinu, a Valentina medicinu. Valentina je izlagala prošle godine na „Tjednu mozga“. Ove godine na simpoziju “Stvari koje nismo smjeli reći” želimo publici približiti fiziološke procese vezane uz trudnoću.

Biološki sat pojam je za koji je svatko čuo, no znamo li uistinu što on predstavlja i postoji li uopće? Što zapravo određuje najpodobnije vrijeme za trudnoću? Ukratko ćemo proći psihološki, socijalni i biološki aspekt stvaranja obitelji. Kroz predavanje ćemo proći osnove menstrualnog ciklusa i plodnih dana. Sam čin oplodnje zanimljiv je fenomen koji zvuči jednostavno, ali je zapravo kompleksan. Nakon uspješne oplodnje, započinje trudnoća. Koji su zapravo simptomi rane trudnoće? Kako se tijelo mijenja tijekom svakog tromjesečja? Kako izgleda porod? Većini ovih stvari pristupamo bez puno pitanja. Ovim vam želimo pružiti priliku da dobijete KAKO i ZAŠTO na stvari koje su prirodom logične, na koje ne trošimo vrijeme proučavajući ih. Uz ove uobičajene teme, pripremili smo vam i dvije koje inače nećete pronaći u udžbenicima. Istražili smo postoji li muški biološki sat i ljudska sezona parenja.

Ključne riječi: *biološki sat, trudnoća, porod, oplodnja, menstrualni ciklus*

Peder, homoseksualac ili gej: stavovi LGBT zajednice o izrazima koji se koriste za opisivanje njezinih pripadnika

Dora Kunović i Petra Vinski

Studiramo engleski jezik i kroatistiku (Petra) te engleski jezik i filozofiju (Dora) na Filozofskom fakultetu u Rijeci, a inače smo iz Karlovca (Petra) i Jastrebarskog (Dora). Do sada smo bile aktivne u organizaciji simpozija, kongresa i drugih događanja u udrugama studenata kroatistike „Idiom“ i filozofije „Furija“ te studentskog zbora Filozofskog fakulteta. Petra je izlagala svoj završni rad u sklopu projekta „Baccalaureada“ i napisala književnu kritiku za časopis „Artikulacije“, a Dora objavila svoj završni rad u časopisu „KRITiKA“. Petru inače zanimaju književne teme, naročito postmodernizam, a Doru logika (drži demonstrature) i filozofija jezika, ali ih uz to zanimaju i lingvističke teme kao ova koju žele izložiti.

Pogrdnice (eng. *slurs*) su definirane kao pogrdni izrazi kojima se cilja na pojedince i grupe pojedinaca temeljem njihove rase, nacionalnosti, religije, spola ili seksualne orijentacije (Bianchi, 2014). Ti izrazi imaju negativne konotacije i koriste se kako bi se vrijeđali i stigmatizirali članovi ciljane skupine. Jedan od načina kako se te grupe mogu obraniti jest *prisvajanje*, koje se definira kao fenomen u kojem stigmatizirane grupe uzimaju izraze i počinju ih koristiti za sebe same (Galinsky, Hugenberg, Groom i Bodenhausen, 2003). Na taj se način preuzima moć od dominantne grupe i mijenjaju se konotacije od negativnih ili neutralnih na pozitivne. Istraživanje je usredotočeno na dvanaest izraza (*homoseksualac, bipsić, gej, lezba, peder, biseksualac/biseksualka, lezbača, homić, lezbijka, queer, pederčina, bi*) koji se koriste kako bi se opisala seksualna orijentacija članova LGBT zajednice. Cilj istraživanja bio je proučiti koriste li članovi LGBT zajednice te izraze kako bi opisali sebe i druge članove; ako ih koriste, u kojem kontekstu ih koriste; smatraju li izraze pogrdnima i smatraju li korištenje unutar i van zajednice primjerenim. U istraživanju su sudjelovala 33 sudionika iz Hrvatske koji su ispunili upitnik s pitanjima zatvorenog i otvorenog tipa o upotrebi navedenih izraza. Prema dobivenim rezultatima, izrazi su podijeljeni u dvije grupe: 1) one koji su odvojivi i one koji su neodvojivi od pejoracije, i 2) one koji su primjereni i one koji su neprimjereni za korištenje unutar i van zajednice.

Ključne riječi: *prisvajanje, LGBT, pejoracija*

Zašto protiv svoje volje kad je dolje bolje?

Mario Zulić

Osnivač sam, autor te glavni urednik Npopularne psihologije, neformalnog udruženja čiji je cilj popularizacija psihologije i srodnih područja uz brigu o integritetu struke. Bivši sam predsjednik Udruge studenata psihologije "Kasper". Za vrijeme studija, bio sam voditelj organizacijskog odbora znanstveno-stručnog skupa "Dani seksualnosti" '16. i '17. Kao velik pobornik konferencija i znanstvenih izlaganja, bio sam i organizator raznih događaja tog tipa tijekom studija te sam imao i vlastita izlaganja na skupovima poput „Dana psihologije“, „Psihozija“ (nagrada za najbolji studentski istraživački rad na temu iskustava korisnika marihuane), „RIK“-a, „Dana seksualnosti“ te konferencije Perspektive (počasćen nagradom za najbolji projekt mladog psihologa '17-te). U praksi se bavim agilnim metodologijama rada, Scrum poslovnim okvirom te organizacijskom psihologijom. Područja interesa: psihologija religioznosti i ljudske seksualnosti, kognitivna, savjetodavna i organizacijska psihologija.

Masturbacija - pojam koji se najčešće definira kao seksualno samougađanje koje uključuje neki oblik direktnog fizičkog podraživanja. Iako danas postoji relativan konsenzus oko definicije masturbacije, radi se o riječi koja je imala toliko različit značaj kroz povijest i kulture da ni danas nismo sigurni oko etimologije. Ovo ne iznenađuje s obzirom na kulturološku raznolikost gledanja na seksualnost, bilo da se radi o muškoj ili ženskoj. Antiseksualna zapadna tradicija, kao i katolička crkva, ostavila je ogroman utjecaj na stavove o masturbaciji kao i mitove oko nje. No činjenica koja se često previdi u raspravi oko masturbacije je da je velik broj tih mitova došao iz znanstvene zajednice, koju u javnosti poznajemo kao objektivnu i lišenu vrijednosnih sudova. Tako je S.A. Tissot nezaobilazna figura u populariziranju ideje o masturbaciji kao uzročnika velikog broja bolesti. Nastavno, mnogi bi ljudi zbog takvih radnji završavali u mentalnim institucijama dok su liječnici preporučivali razne naprave koje bi njihovu djecu spasile od sljepoće i ludila uzrokovanih masturbacijom. Da su ovakvi stavovi išli dalje od medicine potvrđuje i G. Stanley Hall s izrazito negativnim stavom prema masturbaciji u svojim publikacijama. Iako velik broj studija danas pokazuje bezopasnost ili pozitivne posljedice masturbacije, drugi nalazi upućuju da su stigma i tabu oko teme masturbacije itekako prisutne. Neki od mitova s kojima se i danas susrećemo su: “masturbacija je neprirodna”, “masturbiraju psihološko nezreli pojedinci” i “masturbacija uništava partnerske odnose”. Osim povijesnih i trenutnih mitova, cilj predavanja je osvrnuti se na suvremena istraživanja o temi.

Ključne riječi: masturbacija, stavovi, mitovi

Kako su LGBTQ osobe prikazane u medijima?

Danijela Mađarac

Moje ime je Danijela Mađarac. Završila sam pedagogiju i povijest krajem listopada 2019. godine na Filozofskom fakultetu u Osijeku. Do sada sam objavila članke u nekoliko studentskih časopisa. Zanimam se najviše za teme vezane uz medijsku pedagogiju kao i uz seksualni odgoj, a time sam se bavila i u mom diplomskom radu. Trenutno radim kao pedagog pripravnik u Osnovnoj školi Gorjani.

Mediji, kako u prijašnjim desetljećima tako i danas, imaju velik utjecaj na oblikovanje stavova, ponašanja i vjerovanja ljudi. Taj utjecaj i dalje raste, pogotovo ako neka ponašanja ili situacije nisu prisutne u stvarnom životu ljudi budući da jedine informacije o nekim skupinama ili ponašanjima dobivaju od izmišljenog portretiranja u medijima. Kada mediji na neprikladan način portretiraju neku skupinu, postoji mogućnost da će društvo umanjiti vrijednost te skupine ili razviti stereotipe i predrasude. Takva je situacija i s LGBTQ populacijom koja se desetljećima uglavnom prikazivala na iskrivljen i neistinit način. Prikazivani su kao ubojice, pedofili ili bolesne osobe. Kod prikaza LGBTQ osoba uglavnom se naglašavala njihova seksualna orijentacija, a manje se prikazivao njihov svakodnevni život i stvarna situacija. Takav prikaz osoba posebno loše utječe na adolescentsku populaciju koja je u procesu razvoja i stvaranja identiteta. Adolescenti koji nisu heteroseksualne orijentacije često nemaju model s kojim bi se poistovjetili u stvarnom životu i zato se često okreću medijima koji im daju krive informacije o njihovoj seksualnoj orijentaciji. Novija su istraživanja pokazala kako veća izloženost LGBTQ osoba u medijima povećava toleranciju prema toj skupini u državi. Mnogi smatraju da je upravo serija *Will i Grace* bila korak naprijed u senzibiliziranju javnosti prema homoseksualnim osobama. U današnje je vrijeme poboljšan prikaz LGBTQ osoba jer se pojavljuju u sve više serija i filmova, a tu se ističe serija *Moderna obitelj*.

Ključne riječi: *medijski prikaz, LGBTQ populacija, adolescenti*

Što je? Kako do njega? Zašto ga muškarci lakše postižu nego žene? –

ORGAZAM

Kristina Rajski

Moje ime je Kristina Rajski i studiram na Odsjeku za psihologiju na Filozofskom fakultetu u Osijeku. Apsolventica sam pete godine i trenutno pišem diplomski rad. Tijekom studija najviše vremena sam provela volontirajući i skupljajući različita iskustva i znanja. U posljednje tri godine volontiram u Centru zdravlja Vaga koja se bavi promocijom zdravog načina života i prevencijom nezaraznih bolesti. Područja mog interesa su zdravlje i poboljšanje mentalnog i fizičkog zdravlja, nutricionizam, poremećaji hranjenja i psihofiziološki poremećaji.

Orgazam je dio ciklusa seksualne reakcije te je jedan od najintenzivnijih užitaka koje organizam može postići. Definira se kao psihofiziološka reakcija povezana s intenzivnim senzacijama i zadovoljstvom. Kod muškaraca i žena dolazi do istih tjelesnih promjena poput kontrakcije mišića, ubrzanja otkucaja srca i povišenja krvnog tlaka, no postoje i razlike u muškom i ženskom orgazmu. Neke od njih su frekvencija doživljavanja orgazma i vrijeme trajanja. *Orgasm gap* (eng. *gap* – praznina, procjep, razmak) odnosi se na činjenicu da muškarci u odnosu na žene češće doživljavaju orgazam. U jednom istraživanju na studentima 39% žena i 91% muškaraca izjavilo je da gotovo uvijek dožive orgazam u seksualnim odnosima. Zašto postoji takva razlika? Problem je najvećim dijelom kulturalne prirode jer je najveći naglasak na penetrativnom seksu. Klitoris i vrh penisa razvijaju se od istih vrsta osjetljivih stanica. Shodno tome, vrlo mali postotak žena može doživjeti orgazam samo penetracijom, bez stimuliranja klitorisa, a u našoj kulturi i u medijima najvećim se dijelom prezentira samo penetracija. Seksualna edukacija i učenje o seksualnoj komunikaciji ključno je za doživljavanje orgazma kod žena – ono što jedna žena treba za orgazam može varirati od jednog do drugog susreta. Također mnoge žene muči slika o tijelu te se zabrinjavaju od tome izgledaju li debelo ili vidi li im se trbuh, a s takvim je mislima prilično teško doživjeti orgazam.

Unazad nekoliko godina istraživanja su pokazala da osim trenutnog zadovoljstva, doživljavanje orgazma ima utjecaja na zdravlje pojedinca i zadovoljstvo životom, bilo da se radi o seksualnom odnosu ili o masturbaciji.

Ključne riječi: *orgazam, orgasm gap, postizanje orgazma*

Slikovnice „Moja dugina obitelj“ i roditeljstvo LGBTI osoba u Hrvatskoj

Mladen Kožić i Ivo Šegota, udruga Dugine obitelji

Dugine obitelji okupljaju LGBTIQ* parove i pojedince koji imaju djecu, žele imati djecu ili se žele informirati o izazovima i lijepim stranama planiranja obitelji. Prvi put okupile su se 2011. kao grupa psihosocijalne podrške koju je organizirala udruga Zagreb Pride pod vodstvom psihologinja Iskre Pejić i Matee Popov. Nakon završetka dva ciklusa grupe podrške, polaznici/e grupe nastavili/e su se sastajati kao neformalna građanska inicijativa. 2017. godine registrirana je udruga koja je 2018. izdala prvu slikovnicu koja prikazuje djecu s istospolnim roditeljima u Hrvatskoj, a 2019. organizirala je po prvi put međunarodnu konferenciju o duginim obiteljima „Naša djeca su ok“. Aktivnosti i druženja Duginih obitelji redovito se organiziraju i dalje. Kako je riječ o netipičnim obiteljima, razgovor s drugima u sličnim životnim okolnostima može biti vrlo koristan i ohrabrujuć. Kroz susrete Duginih obitelji pruža se prilika LGBTIQ* roditeljima i roditeljicama, kao i onima koji/e planiraju roditeljstvo, za razmjenu iskustava i spoznaja, upoznavanje i druženje.

Prva slikovnica "Moja dugina obitelj" nastala je 2017. godine. Početkom te godine udruga Dugine obitelji analizirala je ponudu postojećih publikacija za predškolsku djecu u Hrvatskoj i zaključila da se LGBTI roditelji i njihova djeca spominju u svega par slikovnica koje govore o različitim vrstama obitelji, no slikovnica koja bi govorila samo o duginim obiteljima na hrvatskom jeziku tad nije postojala. Udruga se odlučila na izdavanje slikovnice "Moja dugina obitelj" prvenstveno za postojeće dugine obitelji u Hrvatskoj, kako bi i one bile zastupljene u literaturi za najmlađe. Ovom slikovnicom želi se primarno jačati socijalna integracija djece koja imaju istospolne roditelje, približiti tema duginih obitelji te sličnosti i različitosti istih s ostalim obiteljima u našem društvu, olakšati svim roditeljima razgovor s djecom o duginim obiteljima i LGBTI temama te promicati tolerancija i poštovanje različitosti. Slikovnica je namijenjena djeci predškolske dobi te prikazuje sličice iz života dvoje djece s istospolnim roditeljima. Prva slikovnica pobudila je neviđeni interes hrvatske javnosti i prvih 500 primjeraka rezerviralo se i prije nego što je slikovnica izašla iz tiska. Za daljnji tisak slikovnice početkom 2018. godine organizirana je *crowdfunding* kampanja u kojoj se od šire javnosti putem donacija prikupilo više do 300% traženih sredstava (malo više od 68 tisuća kuna) i time omogućio tisak novih slikovnica, bojanki i sličnog popratnog materijala. U 2019. godini izdan je nastavak slikovnice naslova „Moja dugina obitelj na izletu“ kojoj je također prethodila uspješna *crowdfunding* kampanja, a u narednim godinama udruga planira izdati još nastavaka slikovnice unutar serijala „Moja dugina obitelj“.

Ključne riječi: *Dugine obitelji, LGBTI, slikovnica za djecu*

Turistička šetnja: Tragom najstarijeg zanata u Tvrđi

Miroslav Kujundžić

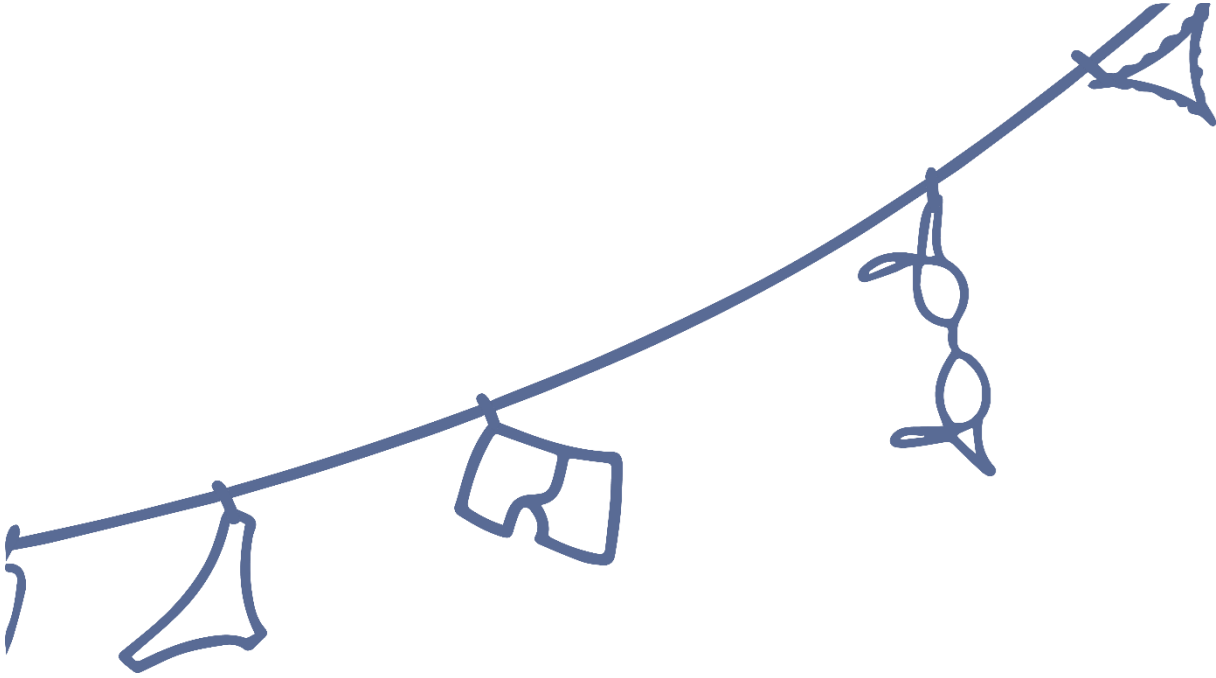
Rođen sam 1995. u Osijeku gdje sam diplomirao pedagogiju i povijest (nastavnički smjer) na Filozofskom fakultetu. Tijekom studija sudjelovao sam u radu i brojnim aktivnostima vezanim uz Udrugu studenata pedagogije (USPOS), Međunarodnu udrugu studenata povijesti (ISHA Osijek), kao i u radu fakultetskog Studentskog zbora. Upravo mi je angažman tijekom studija najviše pomogao u razvijanju organizacijskih vještina, radu s ljudima i radu na projektima, ali i razvijanju interesa kojih nikad ne manjka. Uvijek posebno volim istraživati povijest Osijeka u svim njegovim fazama razvoja te je i ova turistička šetnja dio toga, ali i lijepe suradnje na fakultetu i izvan njega. Slobodno vrijeme najviše posvećujem čitanju, pisanju, slušanju glazbe i ispijanju kava s društvom.

Osječka Tvrđa, izgrađena u 18. stoljeću, jedna je od najbolje sačuvanih baroknih urbanih cjelina u Hrvatskoj. Iako danas najvećim dijelom zidina više nema, a zgradama je promijenjena prvobitna funkcija, u njoj su očuvane građevine koje su na početku imale vojnu, profanu i sakralnu namjenu. U ovoj ćemo se turističkoj šetnji fokusirati na onaj profani, „zločesti“ dio Tvrđe i njezine povijesti. Iako nije na odmet proći i općenite podatke o Tvrđi i njezinim zanimljivostima, najviše ćemo govoriti o prostituciji, njezinoj regulaciji te javnim kućama – bludilištima na tom području. Kroz povijesne tragove koji su nam danas ostali vratit ćemo se u razdoblje druge polovice 19. i prve polovice 20. stoljeća kada je prostitucija na ovom području bila najraširenija. Povijest prostitucije u Osijeku nije izoliran fenomen nego je dio šireg društvenog poimanja i odnosa prema tom zanatu na području čitave Austro-Ugarske. Kakav je bio odnos vlasti prema prostituciji, tko je uopće mogao otvarati bludilišta i kakav je bio položaj prostitutki, samo su neka od pitanja na koja ćemo u ovoj kratkoj, ali nadamo se zanimljivoj šetnji nastojati dati odgovore.

Ključne riječi: *Osijek, Tvrđa, prostitucija, bludilišta*

sknsr2020

likovni radovi

"Dubine"
fotografija

Tijana Pajić
Novi Sad

"Superfriends"

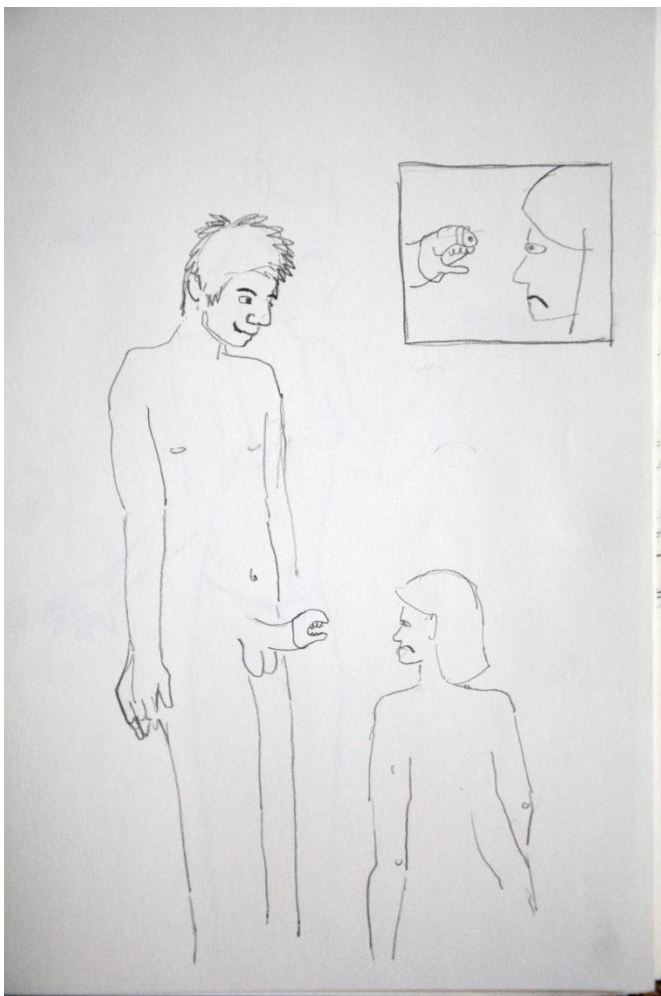
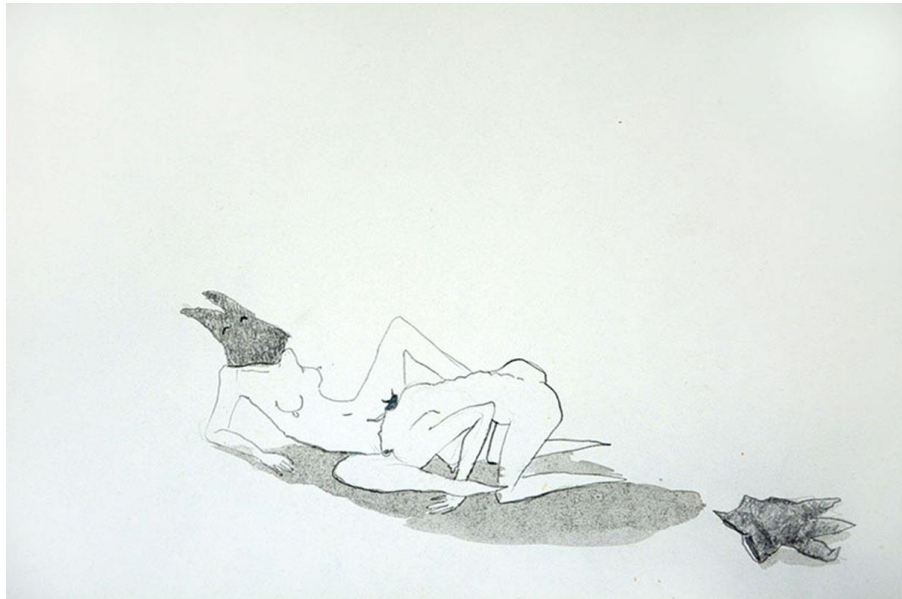
olovka i bojica na papiru

Marija Nikolić
Beograd/Milano

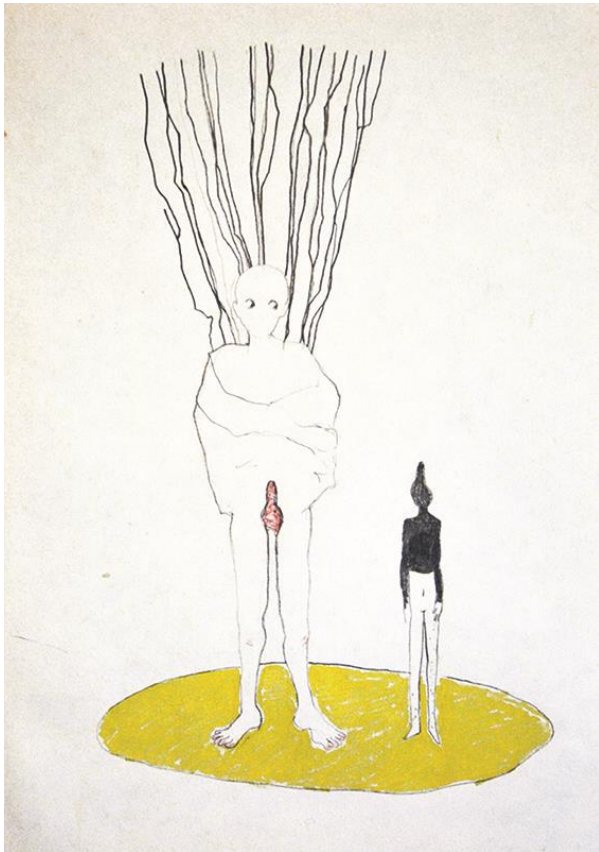
**"Smem li
da zavirim"**
olovka i akvarel
na papiru

Marija Nikolić
Beograd/Milano

"Pričam sa tobom"
olovka na papiru

Marija Nikolić
Beograd/Milano

"On"

olovka i bojica na papiru

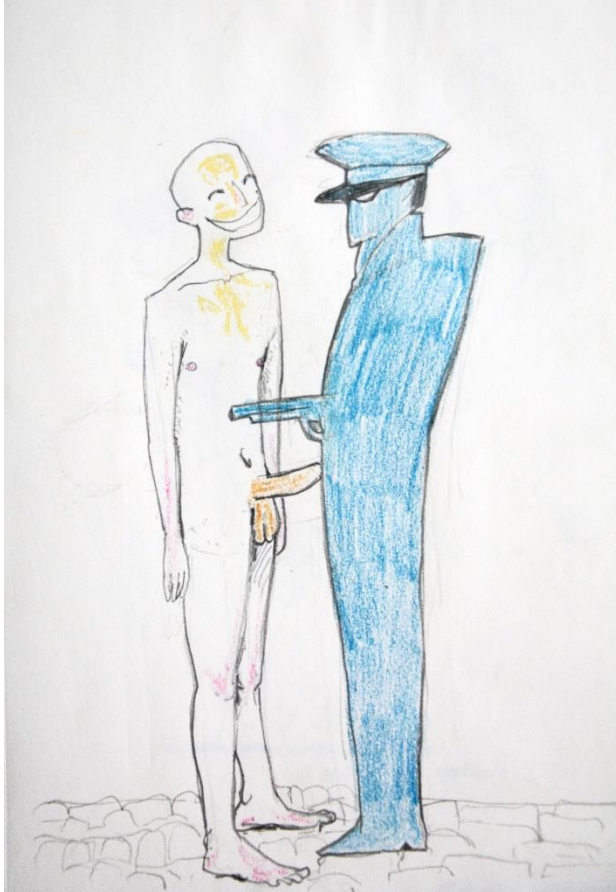
Marija Nikolić,
Beograd/Milano

"Glvodrž"

olovka i bojica
na papiru

Marija Nikolić
Beograd/Milano

"Funk the police"
olovka i bojica na papiru

Marija Nikolić
Beograd/Milano

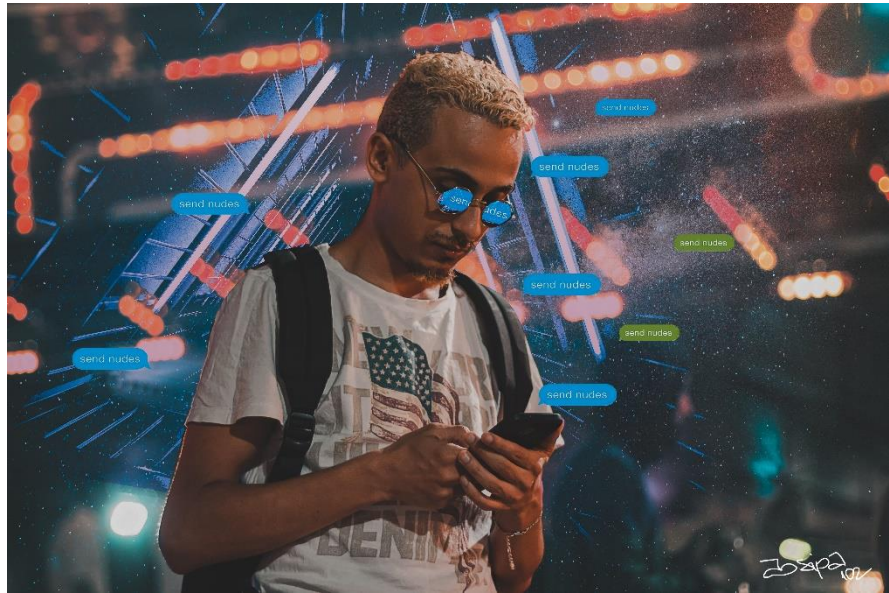
Bez
naslova
digitalni
fotokolaž

Josipa
Marijanović
Osijek

Bez
naslova
digitalni fotokolaž

Josipa
Marijanović
Osijek

Bez naslova
digitalni fotokolaž

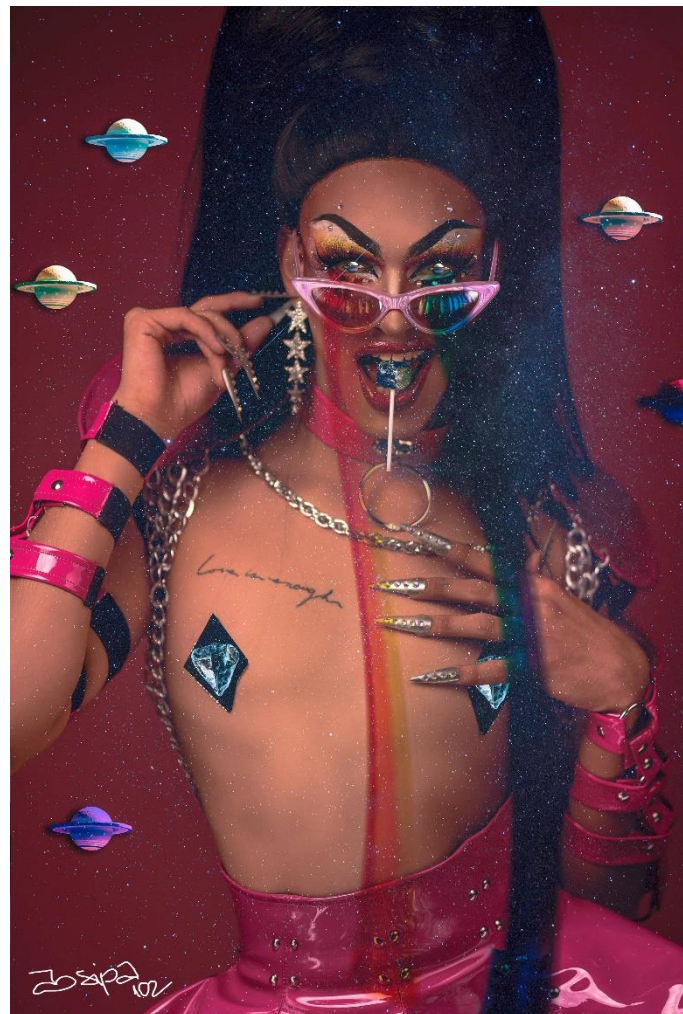
Josipa Marijanović
Osijek

Bez
naslova
digitalni
fotokolaž

Josipa
Marijanović
Osijek

Bez naslova
digitalni fotokolaž
Josipa Marijanović
Osijek

Bez naslova
digitalni fotokolaž

Josipa Marijanović
Osijek

„Kolijevka
civilizacije“
suha pastela

Ena Vladika
Osijek

Bez naslova

kombinirana
tehnika

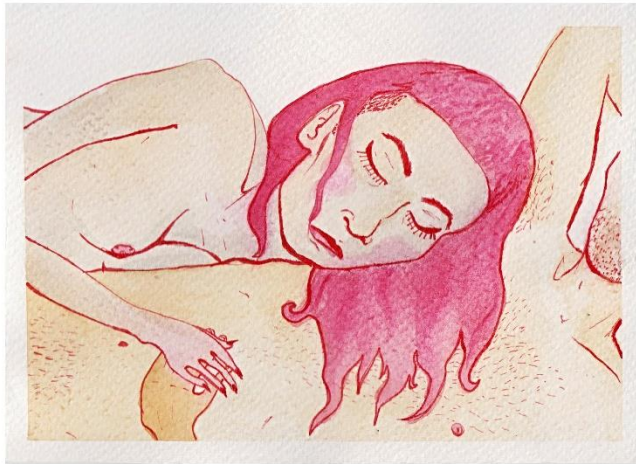
Ena Vladika
Osijek

„Sladoled“

digitalni rad

Ena Vladika
Osijek

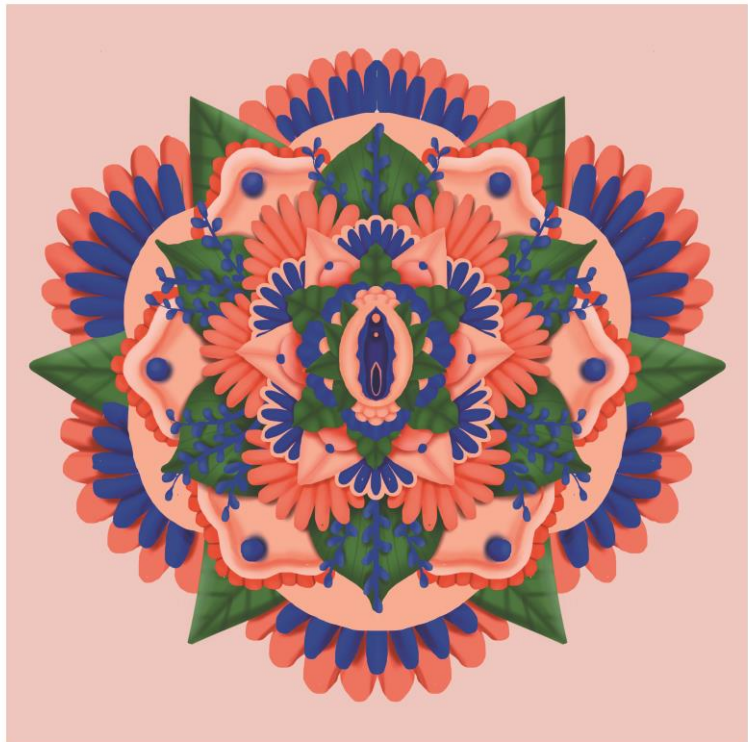

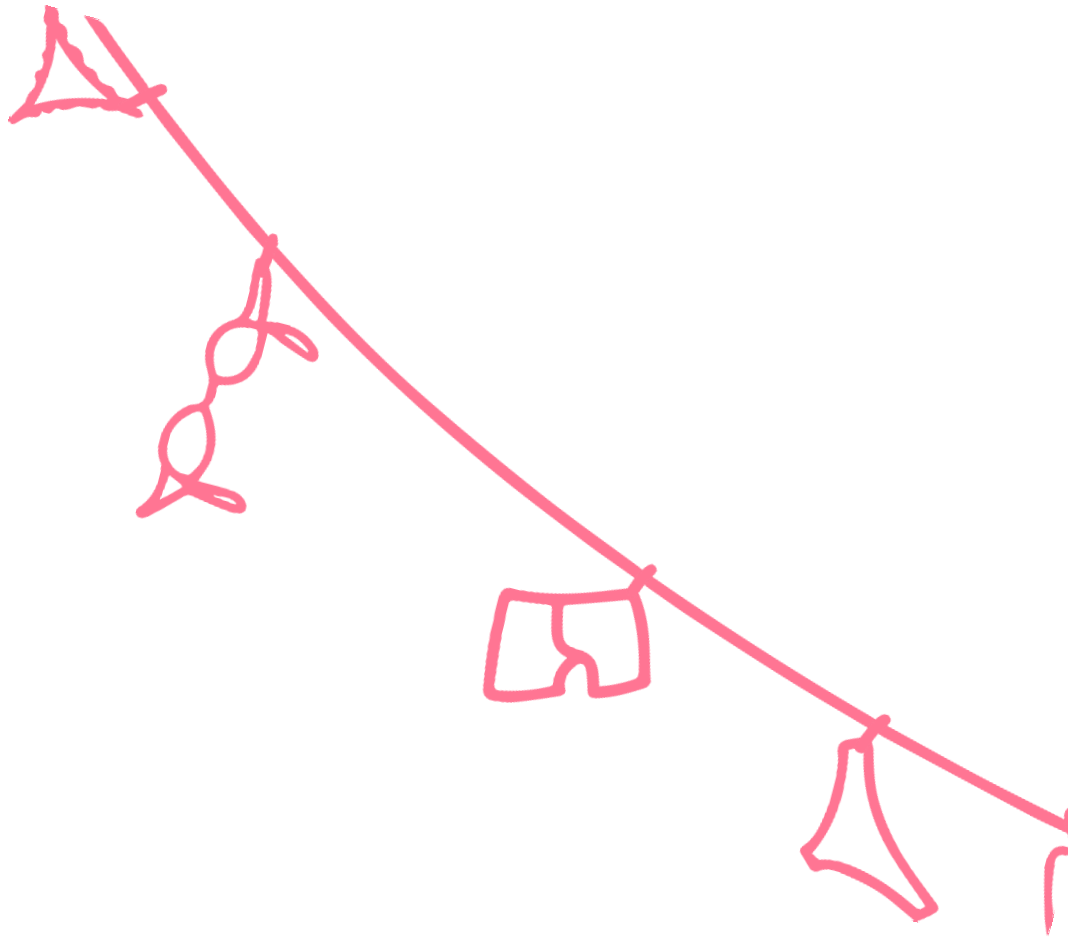
„Njegovo
naručje“
tuš i akvarel

Ana-Marija
Dmitrović
Osijek

„Mandala“
digitalni rad

Dora Kralik
Osijek

zahvale

Zahvaljujemo svima koji su svojim radom i trudom omogućili realizaciju simpozija „Stvari koje nismo smjeli reći... o seksualnosti“ održanog od 27.2. do 1.3. 2020. godine u Osijeku.

Kolegicama iz programsko-organizacijskog odbora.

Svim volonterima koji su simpozij učinili onim što je bio.

Moderatoricama koje su profesionalno i opušteno odradile svoj „posao“.

Svim izlagačima i vjernim posjetiteljima.